

VIENYBĖ

LITHUANIAN NATIONAL WEEKLY

LV METAI 37 N.

PENKTADIENIS, 1941 M. RUGSEJO (SEPTEMBER) 12 BROOKLYN, NEW YORK.

KAINA 5 CENTAI

Laikraštis gali būti toks, kokio pageidauja skaitytojai. Vietojas, atsiuntęs žinią iš kolonijos, pareiškęs nuomonę tuo, ar kū

New York Public Library
470 Fifth Ave.

D A B A R

Kur dingo „V“?
Gira ir Krėvė
Kuo jis geresnis
Neišmanėlis, mat
JUOZAS TYSLIAVA

Andai mes rašėme, kad Amerika turėtų eiti į talką Anglijai, ir, karo lauke, su trauškinti Hitlerio jėgas.

Tas mūsų nekaltas ir nuširdus šūktelėjimas atsiliepė labai skaudžiu diegliu. Išsivės redaktorių pašonėse.

Už tai, kad mes pareiškėme savo nusistatymą prieš Hitlerį, prieš fašizmą, tai komunistų laikraščio redaktoriai net kelias atvejais mus iškoliojo.

Bet... vėliau įvyko tai, kas turėjo įvykti: Hitleris puolė Sovietų Sąjungą...

Tada... Laisvė ir Vilnis pasipuošė... V—

Jau kuris laikas, kai Laisvė ir Vilnis neverta britų laimėjimo ženklo arba „V for Victory“.

Kas atsitiko? Kas draudžia jiems vartoti tą ženklą?

Gal Laisvės ir Vilnis redaktoriai galėtų paaiškinti. Jei ne mums, tai bent savo skaitytojams turėtų pasakyti, kodėl jie iš savo laikraščių išėmė... V—

Tuo tarpu, kai Liūdas Gira, nespėjęs pabėgti su „ne-nugalima“ raudonąja armija, sėdi Vilniaus kalėjime, tai Vincas Krėvė — laisvas.

Mat tarp Vinco Krėvės ir Liūdo Gira yra didelis skirtumas proto lygsvorėje.

Kai Liūdas Gira norėdamas įsisteikti Stalinui, garbino jo konstituciją, sakydamas, kad jis gėdinas būti lietuviu, tai Vincas Krėvė, grįžęs iš Maskvos, su ašaromis akyse, išsireiškė:

„Tik Dievas gali išgelbėti nepriklausomybę...“

Amerikos Lietuvis bendradarbis Simokaitis sako, kad konferencijoje, kur įkurtą Lietuvai Vaduoti Sąjungą, „buvo ir išgamų.“

Vadinti žmogų išgama reiškia turėti daug pilietinės drąsos. Ar todėl Simokaitis jų neįvardino?

Matyt, Simokaitis save laiko Amerikos lietuvių visuomenės teiseju, jeigu jis skiria pasturlakus nuo grūdų. Matyt, jis save laiko geresniu už kitus.

Gal Simokaitis galėtų mums paaiškinti, KUO jis geresnis.

Jau pats Lietuvai Vaduoti Sąjungos vardas pasako jos tikslą ir paskirtį. Bet Juozui Laučkaiti neaišku. Jis, apsiminęs neišmanėliu, klausia:

„Jdomu, nuo ko L.V.S. tautininkus vaduos.“

O gal Laučkaitis norėjo pasakyti, kad tautininkus reikėtų vaduoti iš klerikalų intrigu...“

Sunku susikalbėti su žmogumi, kuris yra katalikas ir drauge demagogas.

VIETOJ KARIUOMENĖS LIETUVOJE KURIAMA PAGALBINĖ POLICIJA

Lietuvos aktyvistai, su sijaungę su Geležiniu Vilku, sudarė nacionalistų partiją

KAUNAS. — Eltos žiniomis, vietoj Lietuvos kariuomenės dalinių, dabar organizuojami pagalbinės policijos tarnybos batalijonai, į kuriuos priimami savanoriai puskarininkai, grandiniai ir eiliniai iki 35 metų amžiaus ir karininkai iki kapitono laipsnio. Spėjama, kad tokių pagalbinės policijos dalinių bus keletas ir juose bus apie 15-20,000 vyrų. Šie naujieji batalijonai kartu eis policijos pagalbos ir kariuomenės pareigas. Krašto policija bus visai atskirai nuo šių batalijonų.

Lietuvos aktyvistai, kurie daugiausia veikė prieš rusų režimą Lietuvoje, ir buvo turėję sukilimo organizatoriai, dabar susijungė su vadina muoju Geležiniu Vilku ir su-

darė Lietuvos Nacionalistų Partiją, kuriai vadovauja majoras Puodžius.

Tuo tarpu kai Kaune ir Vilniuje tvarkoma policija ir pagalbiniai batalijonai, Lietuvos provincijoje tvarką prižiūri Lietuvos šauliai-partizanai.

Apskritai bolševikų vergovės neišgyvenusieji žmonės negali suprasti tų nuotaikų, kuriomis gyvena iš bolševikų siaubo išlaisvintieji. Vienas žinomas lietuvis tuo reikalu rašo šiaip: „Jums, emigrantams, sunku suprasti tą situaciją, kurį kraštas pergyveno. — tuo labiau, kad esamais duomenimis turėjo būti pusė Lietuvos gyventojų išvežta Rusijon, o čia — atgabenta gruzinai, turkmėnai, armėnai ir kiti mongolaidai.“

NUSKANDINO TRIS AMERIKOS LAIVUS

WASHINGTON. — Šiomis dienomis Vokietijos povandeniniai laivai ir iškutuva bombomis ir torpedomis nuskaudino tris Amerikos prekybinius laivus, kurie gabejo maistą ir medžiagą į Europą ir Afriką.

Kaip žinoma, prieš kuri laiką vokiečių povandeniniai laivai net bandė nuskaudinti vieną Amerikos karo laivą.

Dabar, tų visų įvykių akivaizdoje, Anglijos ministras pirmininkas Churchillis įspėja Ameriką, kad Vokietija jau yra pasirodusi skandinti bet kokius Amerikos laivus, nežiūrint kur jie būtų.

Washingtono manoma, kad jeigu tokie vokiečių puolimai pasikartos, tai Amerikos karo laivynui bus įsakyta šaudyti į vokiečių laivus ir lėktuvus.

ANGLAI UŽĖMĖ ŠPITSBERGENO SALĄ

LONDON. — Anglijos kariuomenė, su norvegų pagalba, užėmė Norvegijos salą Špitsbergen, kuris yra į šiaurę nuo Norvegijos. Tose salose yra daug gamtos turty ir didelės anglies kasyklės, kuriomis naudojosi vokiečiai. Dabar papildomai pranešama, kad anglies kasykla ir visa, kas gali būti naudinga Vokietijai, sunaikinta. Ar saloje anglai paliko savo kariuomenės, kol kas dar nežinia.

Sukilimai trijuose vokiečių miestuose

LONDON. — Radijo žiniomis, trijuose Vokietijos miestuose: Berlyne, Koelne ir Aachene šiomis dienomis kilo neramumai, ir miestų gyventojai sukėlė riaušes prieš nacius. Pranešimuose sakoma, kad ne tik policija, bet ir kareiviai į demonstrantus šaudė.

PRANEŠIMAI IŠ LIETUVOS

Telegramoje iš Berno, Šveicarijos, praneša, kad laikinoji Lietuvos vyriausybė, kuri sudaryta, išvykus bolševikus iš Lietuvos, buvo priversta pasitraukti rugpjūčio 5 d. Tą pačią dieną Lietuvos vyriausybės nariai įteikė Vokietijos vyriausybei protesto notą, į kurią Berlynas neatsakė.

Vokiečiai Lietuvoje paskelbė įstatymą, kuriuo jie turi teisę mobilizuoti Lietuvos darbininkus darbams, ne tik Lietuvoje, bet ir „kitose provincijose“. Tokiems darbininkams, kurie bus siunčiami kitur, naciai žada pamokėti dalį išlaidų.

Paskutinėmis žiniomis, gen. Raštikiui pavesta vadovauti ir tvarkyti organizuojamus Lietuvoje pagalbinius policijos tarnybos batalijonus.

Nuo rugsėjo 15 d. Lietuvoje veikia pradžios mokyklos ir gimnazijos. Profesorų delegacija rugsėjo 1 d. tarėsi su generaliniu komisaru Von Renteln dėl Lietuvos universiteto darbu.

Lietuvos generalinis komisaras Von Renteln šiomis dienomis baigė skirti savo patarėjus visoms sritims. Pirmuoju patarėju yra gen. Kubiliūnas, ūkiui — prof. Jurgutis, finansams — Matulionis, žemės ūkiui — prof. Vitkus, susisiekimui — Germanas, švietimui — dr. Germanas, darbui ir socialinei kontrolei — majoras Puodžius.

Lietuvos telegramų agentūra Elta dabar oficialiai pavadinta „Pressdienst des Generalcommissars“.

Paskelbtas įsakymas, kuriuo Lietuvoje žemės ūkio mokesčiai paliekami tie patys kokie buvo prieš 1940 m. birželio 15 d. Daugiau nei padvigubinti bolševikų laikais mokesčiai panaikinti.

Kauno žemės ūkio rūmai vėl įvedė per radiją paskaitas ūkininkams. Tose paskaitose ūkininkai informuojami žemės ūkio ir įvairiais techniniais klausimais.

Lietuvos teritorijos plotas suskirstytas į tris administracijos apygardas — Verwaltungsdistrict: Kauno, Vilniaus ir šiaulių. Be to, Vilniaus ir Kauno miestai išskirti į atskirus vienetus su atskirais komisarais. Vokiečių paskelbtuose atsisaukimuose sakoma, kad Lietuvos gyventojai per tuos komisarus galėsį pareikšti savo pageidavimui centrinei valdžiai.

Iš Lietuvos kariuomenės likučių, bolševikai buvo suorganizuavę atskirą korpusą, kuriame buvo 10,000 Lietuvos vyrų. Kilus rusų vokiečių karui, lietuvių korpusas atsuko ginklą prieš bolševikus. Vydamas bolševikus, lietuvių korpusas pasiekė Vitebską. Šiame senosios Lietuvos mieste korpusas iškėlė Lietuvos vėliavą.

Lietuvos savivaldybės renka pilnas žinias, kiek bolševikai, besitraukdami sunaikino Lietuvos turto, kiek sunaikinta valdinių ir kiek privatinų namų ir kitų vertybių.

Lietuvos spaustuvės turi daug darbo vėl atspausdinti Lietuvos poety ir rašytojų raštus. Pirmoje eilėje spausdinama Lietuvos atgimimo pranašo Maironio poezija. Maironio dainos ir eilės daug prisidėjo prie lietuvių tautos sąmonės kėlimo ir pasiryžimo kovoti už Lietuvos išlaisvinimą. Bolševikai jo poeziją draudė skaityti ir jo knygas buvo sunaikinę. Toliau bus spausdinami Vaišganto, Šatrijos Raganos ir kitų rašytojų raštai.

Liūdas Gira, kuris bolševikams atėjus į Lietuvą rašė straipsnius ir eiles, garbindamas Staliną ir jo režimą, nespėjo kartu su bolševikais pabėgti iš Lietuvos. Sukilėliai jį suėmė Vilniuje ir dabar jis uždarytas Lukiškių kalėjime.

Vokiečiai vis dar neleidžia Vokietijoje gyvenantiems Lietuvos emigrantams grįžti į Lietuvą. Dabar sako, kad netrukus leidimai bus išduoti ir kas norės, galės grįžti.

Rašytojas Krėvė-Mickevičius, kuris bolševikų laikais Lietuvoje ėjo užsienio reikalų ministro pareigas, nubėgo į Rusiją, bet pasiliko Lietuvoje. Jis dabar laisvai gyvena Vilniuje.

VOKIEČIAI APSUPO LEINNGRADĄ, DIDELES KOVAS TIES SMOLENSKU

Rusai sako, kad vokiečiai traukia Smolensko linkui; giriasi sunaikinę 5 divizijas

MASKVA. — Maskvos oficialiuose pranešimuose sakoma, kad rusų kariuomenė centraliniame fronte jau šeštą dieną pradėjus didelius puolimus prieš vokiečius ir iki šiol jau sunaikinę apie 6 divizijas, apie 75,000 vyrų. Taip pat kalbama apie sunaikinimą keleto šimtų vokiečių karo lėktuvų ir paėmimą daugybės belaisvių.

Eksptarai sako, kad generalas Timošenko, kuris vadovauja puolimais ties Smolensku, stengiasi atitraukti dalį vokiečių kariuomenės nuo apsupto Leningrado, kuris dabar vokiečių karo lėktuvų ir sunkiosios artilerijos naikinamas.

Žiniomis iš Berlyno, visi rusų puolimai ties Smolensku sulaikyti, tačiau vokiečių spauda paskutinės tris dienas nedko nesako apie bet kokius pasisekimus pietų ir centraliniame fronte. Pranešimuose daugiausia kalbama apie Leningradą, kurį vokiečiai, matyti, bandys paimti, badu marindami miesto gynejus.

Anglai vėliausiu laiku smarkiai bombardavo Berlyną ir kitus Vokietijos miestus. Šiomis dienomis taip pat smarkiai bombarduota šiaurinė Italijos pramonės centrai.

Anglų karo laivynas paėmė vieną vokiečių povandeninį laivą ir jo įgulą.

Tvarko pieno pristatymą į Lietuvos centrus

BERNAS, Šveicarija. — Lietuvos „Pienocentro“ bendrovė stengiasi sutvarkyti pieno pristatymą į visus Lietuvos centrus. Tam tikslui į provinciją išsiuntinėjami inžinierai. Kauno ir apylinkių pieninės karo metu mažai nukentėjo. Pieno yra pakankamai ir jis jau pristatomas į Kauną. „Pienocentro“ veikimą šiek tiek sutrukdė bolševikų medžioklė, daug pienininkų išvežta į Rusiją.

Kaip žinoma, „Pienocentro“, „Paramos“ ir „Maisto“ kooperatyvinės įmonės mažai nukentėjo, nes tų bendrovių darbininkai patys jas apgynė nuo sunaikinimo.

JAPONAI NORI TARTIS JŪROJE

WASHINGTON. — Šiomis dienomis Washingtone pasklido kalbos, kad japonų ministras pirmininkas, kunigaikštis Fumimaro Konoye, pakviestas prezidentą Rooseveltą susitikti jūrose ir japonų karo laive apsvarstyti Amerikos Japonijos santykius. Nei Baltuosiuose Rūmuose, nei valstybės departamente apie toį susitikimą nieko nesakoma.

Kaip žinoma, prieš savaitę laiko japonų ambasadorius Washingtono įteikė kunigaikščio Konoye notą pačiam prezidentui. Notos turinio neskelbiama. Manoma, kad toje notoje japonai užsimena apie Rochevelto-Knoye pasimatymą jūrose.

PATARIA UZMIRŠTI NEPRIKLAUSOMYBĘ

BERLIN. — Vokiečių karo vadovybė paskutiniu laiku pradėjo platinti dr. Hans Kellersio raštą, kuriame jis sako, kad naujoji tvarka Europoje, bus tik vokiška. Esą, jeigu kas mano ar tikisi atgaivinti karo metu prarastą nepriklausomybę, tai klysta.

MIRĖ PREZIDENTO ROOSEVELTO MOTINA

HYDE PARK, N. Y. — Šiomis dienomis Hyde Parke, N. Y. mirė prezidento Roosevelto motina Sarah Delano Roosevelt. Jos laidotuvis dalyvaavo visi šeimos nariai, giminės ir valdžios ir visuomenės atstovai. Vėlonė palaidota Hyde Parke kapuose.

PRASIDĖJO AUTOBUSŲ JUDEJIMAS

KAUNAS. — Iki šiol Lietuvoje autobusų judėjimas buvo visai sulaikytas. Nuo liepos 25 d. tarp Kauno, Ukmergės ir Utėnos ir tarp Kauno-Vilniaus ir Kauno-Raseinių pradėjo eiti autobusai. Jais, kol kas, gali važiuoti tik tie, kurie turi specialius, vokiečių išduotus, leidimus.

Anglai nori globoti, bet rusai neleidžia

LONDON. — Anglijoje sudarytas komitetas, kuris ima sū globoti visus tuos, kurie buvo rusų ištremti iš Baltijos valstybių ir Lenkijos, tačiau rusai iki šiol neleidžia komitetui pasiūsti savo atstovus ir steigti Raudonojo Kryžiaus skyrius Rusijoje tiems tremtiniams globoti.

ATSISTATYDINO TRYS „PATARIA REJAI“

KAUNAS. — Vokiečių komisaro „patarėjų“ taryboje buvo trys buvusios Ambrozevičiaus vyriausybės nariai — Vitkus, Matulionis ir Mackevičius. Visi šie trys asmenys, kaip pranešama iš Šveicarijos, pasitraukė.

Taip pat pranešama, kad vietoj Geležinio Vilko ir aktyvių sąjungos, vokiečiai įsteigė nacionalistų partiją, kuriai vadovauja atsargos majoras Puodžius.

PASASTABOS IŠ WATERBURIO

Kur dinga lietuviškos knygos sąjunga — Lai- kas rūpintis mūsų jaunimu. — Vienybė turėtų būti dienraščiu

Prieš kurį laiką čia buvo susiorganizavę lietuviškos knygos sąjunga. Sąjunga suorganizavo ir jai vadovavo dr. Frank Hill (Aukštakalnis). Sąjunga veikė gana sėkmingai. Miesto knygynas buvo užpildytas lietuviškomis knygomis. Daug kas jas skaitė. Tačiau dr. F. Hill iš Waterburio išvažiavęs, toji sąjunga apsnūdo ir visai negirdėti apie jos veikimą. Daug sąjungos parūpintų knygų dar neįrašytos, nesutvarkytos. Šiam reikalui būtinos lėšos, kurių neikas neieško. Neįrašytas knygas laikas naikina. Lietuviškos knygos sąjungos valdyba turi tęsti pradėtą darbą. Reikalinga įsigyti naujų knygų. Senas saugoti. Lietuviškos knygos mylėtojai laukia sąjungos valdybos pasireiškimo.

Kaip visose kolonijose, taip Waterbury esama daug rūpesčių. Viena mintis, kuri mus visus vargina, tai — jaunimas, nes jame mūsų ateitis. Kaip gaila, kad Waterbury tik retas jaunuolis ar jaunuolė priklauso mūsų organizacijoms. Tačiau reikia ieškoti priežasčių, kodėl jaunimas taip sunkiai su mumis rikiuojasi. Manau, viena tų priežasčių glūdi tame, kad mes jaunimo neįtraukiame į organizacinio darbo priešakį. Dažnai girdi kalbant, kad jaunaisiais nega-

lima pasitikėti, jie neturi reikiamo takto ir patyrimo. Bet, gi laikas pradėti pratinti jaunimą organizaciniam darbui. Juk jau neilgai mes tesėsime, o nepajėdami dirbti neturėsime pakaitos, pavaduotojų. Taigi dabar turime po truputį savo vadovaujamas vietas užleisti jaunimui, o tuo pačiu jie įsitrauks į lietuvišką visuomeninį veikimą. Tokios nuomonės yra ir mūsų veikėjai veteranai, kaip J. Tareila, T. Matas ir kiti. Sutikime su jų nuomonėmis.

Galvojant ar kalbant apie lietuvišką veiklą, visi prienama nuomonės, kad Vienybė turi eiti kasdien. Ir kaip būdinga: kol Juozas Tysliava buvo Vienybės redaktorium, tol Vienybė ėjo dienraščiu, kaip tik jis iš laikraščio pasitraukė, Vienybė pradėjo eiti tik sykį savaitėje. Tačiau nepamirškime vieno reikalo, kad dienraščiu Vienybė gali eiti tik tada, kada bus patikrintas jos finansinis pajėgumas. Ši būtina reikalą sutvarkius, galima organizuoti dienraščiu reikalingą redakciją ir visą, kas dienraščiu leisti reikalinga. O to galime pasiekti, tik didindami skaitytojų skaičių. Todėl daug nuo mūsų priklauso, ar Vienybė eis dienraščiu, ar savaitraščiu.

KELETAS ŽODŽIŲ APIE SPORTININKĄ PETRĄ M. MARGĘ

WILKES-BARRE, Pa. — Mūsų apylinkėje yra plačiai žinomas Petras M. Marge. Apie jį nekarta rašė lietuviški laikraščiai. Čia gyvena Feliksas Rekus. Jis dirbo pas Petrą M. Margę. Jis daug pasakoja apie buvusį savo darbdavį. Pasirodo, Petras M. Marge yra gimęs Lietuvoje ir čia jaunais atvežtas. Jo tikra pavardė Margelis. Feliksas Rekus dirbo pas Margę, kada jis prieš 4 metus turėjo beisbolo parką.

Petras M. Marge kilęs iš Vilniaus krašto. Mokėsi Pitts- ton, Pa. Jis labai mėgo beisbolą. Savo veikla sporte ir visuomenėje, Petras pasidarė labai populiarus amerikiečių tarpe. Tačiau lietuviui jį pamiršo, nors jis visada vadinosi lietuviu. Wilkes-Barre, Pa. jis virto beisbolo žvaigžde ir net įsigijo parką. Biznio sri-

tyje jo veikla plito ir jis dalyvauja įvairiuose bizniuose. Beisbolo parką vėliau jis pardavė.

Be įvairių biznių, Petras M. Marge yra apskrities teismo raštūninkas. Jo vedamame skyriuje yra didelis skaičius tarnautojų. Šias aukštas pareigas P. M. Marge eina keletą metų. Tačiau šiais metais jis ruošiasi naujiems rinkimams. Neabejotinai lietuvių parama jam užtikrinta.

Daug mes girdėdavome apie P. M. Margę, bet nežinojome, kad jis lietuvis ir gerai lietuviškai kalba. Man pačiam teko su juo susipažinti. Tai malonus būdo ir geras lietuvis. Jis paskutiniu laiku daugiau domisi lietuvišku gyvenimu. Jis įsirašė į SLA ir sumokėjo nario mokesį dvidešimčiai metų. Suprantame, jį pasekė visas Wilkes-Barre jaunimas.

mūs kalbėtojai. Sakoma, bus daug jaunimo, visas lietuviškų mokyklų kadras. Taigi, išvažiavimas bus nepaprastai. Ir visa tai rengiama švietimo tikslams. Komitetas

DĖDĖS SAMO ŽALIOJI ARMIJA

(Laiškas iš kariuomenės)

Sukasi, bėga gyvenimo ratu... Laikas skrieja, it višulas, metas, mėnesiai, dienomis...

Neseniai dar tas laikas praslinko, kada į Jungtinių Valstybių armiją buvo žiūrima visu šimtu nuosimčių skirtingai negu šiandien. Ir palyginti gana trumpas laikas praėjo kada į kariuomenę ėjo tie, kurie neturėjo darbo, pragyvenimo šaltinio, arba tie, kurie nenorėjo dirbti ir sau gyvenimą peilyti. Trumčiau pasakius, tie, kurie nesugebėjo naudotis gyvenimu. Ir tik neseniai, Dėdės Samo armija buvo negausinga ir civiliniame gyvenime neturėjo reikiamos aukštumos vardo. Į tuos, kurie ėjo į kariuomenę, buvo žiurima daugiau pajaukos akimis, negu iš tikrųjų turėjo būti.

Šiandien jau yra visai priešingai. Šiandien į armiją žiūrima, ir ji yra tuo pagrįsta, kaip į karijeros, darbo ir pragyvenimo šaltinį. Taip bent galvoja šiandien Jungtinių Valstybių vyriausybė ir 90% tarnaujanti kariuomenė.

Ir tik vakar į kareivį buvo žiurima, kaip į šaltai atjaučiamą ir lyg svetimą žmogų, šiandien jis yra visų gerbiamas ir mylimas žmogus. Išvedus priverstinio kareiviavimo įstatymą nuo pereinamųjų metų spalio mėn. 16 d. šiandien Jungtinių Valstybių kariuomenėje jau yra visai arti dviejų milijonų, kūnu ir dvasia sveikų vyrų. Vieni iš jų paliko gerus darbus bei biznesius, kiti atsiveikino mylimas mergeles, ne mažas nuosimtis ir vedusius, visi tapo pašaukti sustiprinti Amerikos Apsigynimo Programą. Registraciją įvedus buvo pereinama per visą šerengą apklausinėjimų ir įvairių dokumentų. Jau pašauktus vyrus kareivis prievolės atlikti, ypač atsizvelgiama ir tikrinama jų fizinę, protinę bei moralę sveikata ir sugebėjimas. Pagal turimą mokslą, patyrimą arba sugebėjimą kurioje nors darbo srityje, laisvai duodama pasirinkti ir gilintis bei šaकोje.

Amerikos apsigynimo jėgas sudaro: armija, karo laivynas ir aviacija, žinoma yra ir kitų specialiųjų dalių, į kurias mes nesigilinsime. Mes kalbėsime apie armiją.

Šiandien Dėdės Samo armija yra visai naujai ir skirtingai sutvarkyta, negu palyginus I Didžiojo Karo metu. Suprantama, senais metodais pasinaudota, bet gutvarkymas panaujintas, papildytas bei

suderintas atsizvelgiant dabartinio gyvenimo reikalavimus ir moderniško karo sintezę. Visas naujoviskumas priderintas gyvenimo ir padėties sąlygoms.

Kariuomenės dalių sutvarkymas, karių gyvenimo būsenės, apginklavimas, apranga (drabužiai), maistas, karinis paruošimas — sudaryta paskutinio karo, taikos bei gyvenimo formulų. Jungtinių Valstybių Karo Departamentas tą visą darbą nupsekčiai vykdo ir dėsto per paskirtus kariuomenės vadus, pradėję generolais ir baigiant leitenantais, seržantais, korp'alais ir pan.

Karinio paruošimo darbas varomas sparčiai, planingai. Bet reikia teisybę pasakyti, kad Jungtinių Valstybių kariuomenė šiandien yra dar užpa- kalyje atsilikus nuo didžiųjų Europos valstybių kariuomenių. Bet laikas ir tikslus Amerikos jaunuolių karinis lavi-

nimas, reikia tikėtis, išlygins tą skirtumą.

Kaip jau anksčiau žymėjau, šiandien į kariuomenę jau žiurima karjeros akimis. Jau dabar daugelis vyrų, kai po naujai paruošti arba ruošiami karo mokyklose arba Q. O. T. C. Karininkai arba kariuomenėje užsitarė seržantai, koprolai, žiūri į kareiviavimą kaip į tokio darbo pragyvenimo šaltinį.

Kariuomenėje gyvenimas įvairus, margas ir visai skirtingas nuo civilinio gyvenimo vežių. Jį smulkiai aprašyti, imtų daug laiko ir vietos. Bus pasitenkta trumpai ir suprantamai. Apie naują, didelę ir tvirtą Dėdės Samo žemės kariuomenę leidyklose juk spaudzinama tam pašve- sti specialūs laikraščiai bei žurnalai. Viską aprėpti juk sunku.

Kareivis Petras Juknys, Fort Bragg, N. C.

GĖLIŲ DARŽAS

Paruošiami gražūs gėlių buketai vestuvėms, bankietams, ligoninėms ir laidotuviams. Palmės teikiamos nemokamai. Sąžiningas patarnavimas.

PETRAS TAMULIS

1225 SO. 2ND STREET PHILADELPHIA, PA. HOWARD 8358

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

Moderniška laidojimo įstaiga: didelė, graži koplyčia, erdvi salė su baru, pakeleiviams suteikiama nakvyne — viskas nemokamai. Nelaimės valandą kreipkitės į mūsų įstaigą, dieną ar naktį — mes visados pasirėngę jums suteikti geriausią patarnavimą.

1113 Mt. Vernon St. PHILADELPHIA, PA. Telefonas Poplar 4110

PASITARIMAS ŠVIETIMO REIKALAIS

Lietuvaitės motinos priėmė Mokyklų komiteto mokslo programą

WATERBURY, Conn. — Rugsėčio 29 d. įvyko vietos lietuvių motinų pasitarimas su SLA IV apskr. lietuvių kalbos kursų komiteto pirm. p. Walter M. Chase dėl mokslo programos vietos lietuvių mokykloje. Posėdį v. šaukė M. J. Colney ir V. Dumšienė Colney namuose. Colney priėmė svečius ir viešinę programą.

Posėdyje dalyvavo šios lietuvių motinos: V. Dumšienė, Krugelienė, Elzb. Matu. Štanišienė, Stefanė Dunšotienė, Gludienė, Ona Jurvičienė ir Lasky, taipgi dr. M. J. Colney, J. Zemaitytis, Krugelis ir SLA mokyklų k-to pirm. W. M. Chase iš Hartfordo. Pastarasis supažindino lietuvių motinas su moksline programa ir pareiškė pagel- davimą įvesti vietos lietuvių mokyklų mokyklų mokyklų pamokas sekantiame mokslo sezone. Posėdis buvo entuziastiškoji nuotaidoji, lietuvių motinos išreiškė savo nuom.

Posėdyje dalyvavo šios lietuvių motinos: V. Dumšienė, Krugelienė, Elzb. Matu. Štanišienė, Stefanė Dunšotienė, Gludienė, Ona Jurvičienė ir Lasky, taipgi dr. M. J. Colney, J. Zemaitytis, Krugelis ir SLA mokyklų k-to pirm. W. M. Chase iš Hartfordo. Pastarasis supažindino lietuvių motinas su moksline programa ir pareiškė pagel- davimą įvesti vietos lietuvių mokyklų mokyklų mokyklų pamokas sekantiame mokslo sezone. Posėdis buvo entuziastiškoji nuotaidoji, lietuvių motinos išreiškė savo nuom.

Posėdyje dalyvavo šios lietuvių motinos: V. Dumšienė, Krugelienė, Elzb. Matu. Štanišienė, Stefanė Dunšotienė, Gludienė, Ona Jurvičienė ir Lasky, taipgi dr. M. J. Colney, J. Zemaitytis, Krugelis ir SLA mokyklų k-to pirm. W. M. Chase iš Hartfordo. Pastarasis supažindino lietuvių motinas su moksline programa ir pareiškė pagel- davimą įvesti vietos lietuvių mokyklų mokyklų mokyklų pamokas sekantiame mokslo sezone. Posėdis buvo entuziastiškoji nuotaidoji, lietuvių motinos išreiškė savo nuom.

SUNKIAI SERGA AMSTERDAMO KLEBONAS

AMSTERDAM, N. Y. — Kuris laikas sirguliuojo klebonas kun. Zidanavičius, buvo išvykęs į New Jersey valtybę atostogoms sveikatai pataisyti. Grįžęs iš atostogų rugsėjo 3 d. klebonas dar sunkiau susirgo ir dr. Kinderio paguldytas į St. Marys ligoninę, kur jau kelinta diena guli. Kiek girdėti klebonas labai sunkiai serga. Ligonį kun. Zidanavičius prieš keletą dienų aplankė Albany vyskupas, ir aplinkinių parapijų kunigai. Parapijonys beveik kasdien lanko savo kleboną. Jį taip pat lanko brėlis Antanas Zidanavičius iš New Yorko.

PASKUTINIS IŠVAŽIAVIMAS

Tai bus rugsėjo 14 d., Sea Cliff parke

NEW HAVEN, CONN. — Šį sekmadienį, rugsėjo 14 d. Sea Cliff parke, netoli Light-house Poin, įvyksta paskutinis išvažiavimas šią vasarą. Bet, sakoma, busias pirmas Connecticut valstybės lietuvių istorijoj toks išvažiavimas. Bus didelis koncertas, kurį atliks lietuviškų mokyklų mokiniai. Dainuos New Britaino lietuvių mokyklų mergaičių choras, kuriam vadovauja M. Ceponytė. Be to, kalbės žy-

RENGIAMAS LIETUVIŲ RADIO PROGRAMOS NAUDAI PIKNIKAS

Tai bus rugsėjo 21 d., Schutzen parke; pakeistas programos leidimo laikas

NEW BRITAIN, Conn. — Lietuvos Radio Programos leidimo laikas yra pakeistas. Iki šiol būdavo sekmadieniais, 10 val. ryto. Dabar, rugsėjo 14 d. pradėdant, bus sekmadieniais, 11 val. ryto.

Jau penkeri metai visos Connecticut valstybės lietuvių kolonijos girdi šią radio programą. Ji leidžiama iš WN BC (1410 kc.) Ja vadovauja A. Rekus. Ši programa yra davusi daug gražių lietuviškų laudies dainų, kurias dainuoja Marytės Ceponytės vadovaujamas Radio Choras. Dažnai dainuoja ir iš kitur atvykę dainininkai ar dainininkės.

Šia proga reikia priminti, kad Lietuvos Radio programoje neliečiama politikos. Dabar WNBC stotis yra žymiai sustiprinta. Tokiu būdu New Britaino lietuvių radio programa yra plačiausiai

girdima lietuviška programa. Bet, sąvaimė suprantama, kad didelė stotis reikalauja didesnės mokesčių. Todėl šiai radio programai palaikyti, rugsėjo 21 d., Schutzen parke, ruošiamas didžiulis piknikas.

Kadangi, kaip sakytą, radio programa jau penkeri metai, kaip girdima, tai šis piknikas bus jubiliejinis programos rengimas. Šiame piknike gros Prano Pakėno orkestras. Jeigu tą dieną lynuoja Marytės Ceponytės vadovaujamas Radio Choras, kuriam vadovauja Marytė Ceponytė. Be to, Jonas Medonis pasakys kalbą.

D. PAUL WOJCICKI
Democratic Candidate for
SUPERVISOR
FOURTH WARD
Earnestly solicits your support at the Democratic
Primaries Sept. 16, 1941.
No. 14 ON PRIMARY BALLOT
SUPERVISOR

X 14 D. Paul Wojcicki

Endorsed by 3rd and 4th Ward Polish-American
Democratic Club and the American Lith-
anian Democratic Club
D. Paul Wojcickis prašo visų lietuvių piliečių
paramos rinkimuose.

Kun. Zidanavičius buvusios laisvos Lietuvos vyriausybės buvo apdovanotas Gedimino ordinu už nuopelnus lietuvių tautai. Ateinančiais metais sukaks lygiai 50 metų kai kun. Zidanavičius buvo įsventintas į kunigą. Jis jau suvirš 35 metų klebonauja Amsterdamo parapijoje.

THE NUTMEG RESTAURANT
ANTANAS J. DRAUGELIS,
SAVININKAS
Visų Ansonijos lietuvių
galas kelio —
pas Draugelį...
56 LIBERTY STREET ANSONIA, CONN.
Tel. 3485, namų tel.: 856
NAMŲ ADRESAS: 16 CLOVER ST.

C. WILLIAM KUČAUSKAS, JR.
Laidotuvių Direktorius
Jūsų liudėsio valandą, mūsų įstaiga visados pasiruošusi suteikti geriausią, nuosirdžiausią ir prielaniausią patarnavimą.
C. WILLIAM KUČAUSKAS, JR.
637 WASHINGTON BOULEVARD
BALTIMORE, MD.
Tel. Lexington 5714
Saratoga 6351

SUKILĖLIS MONTĖ

BQTHO GRAF V. KEYSERLINGK

VERTĖ L. DAUKSA.

(Tęstinys)

Riteris von Mansfeldas sunkiai galėjo paslėpti savo panieką. Tas žmogus galėjo parodyti savo tikrą brolių širdyje jis nusprendė tuo išdalyti tinkamu laiku nusikratyti. Tačiau garšiai tarė:

— Jums bus dosniai atlyginta. O da vykdykite planą savo nuožūra. Brolis von Lingenas pasirūpins, kad jūs galėtumėt laisvai veikti. O šiuo tarpu štai jums truputis rankpinigių. — Jis išėmė iš dėžės storokį kaspelį ir sviedė jį Zamiliui, kuris vikriai ju desiu, dėkodamas, jį pagavo. — Pamirškite tai, kas čia buvo kalbėta. Jums bus bloga. Zamili, jei ką išplepėsite. Visas šis reikalas yra nešvarus, riteriui negarbingas, ir tik būtinumas jį pateisina.

Prie vartų kilo triukšmas. Į kambarį įbėgo pilies foptas. Užpakalyje buvo matyti kareivis, dulkėtas ir purvinas, kurio veide buvo didelis nuovargis.

— Pasiuntinys, jis nuvarė savo arkli, — sujaudintas šūktelėjo foptas.

Pasiuntinys priklaupė. — Nesavas piliš krito. Montė traukia prie Kulmo. Jie dūksta, kaip velniai.

Riteriai išblyško.

— Darykit, kaip sutarta, Zamili, — įsakė riteris von Mansfeldas. — Praneškite Lencų foptui, ką jis turi padaryti, o po to jį paldykite mane pas vyskupą. Į darbą. Mes negalime gaišti laiko.

Zamiliis kuo skubiausiai išėjo iš kambario. Kai Zamiliis kiek vėliau buvo nuvestas į pilies požemį ir paliktas vienas su buvusiuoju Lencų foptu, jis negalėjo suvaldyti savo nustebimo, pamatęs, kaip pasikeitė kadaise toks išdidus foptas. Į Zamilių sverdėdama prisitartinio figūra ir pažvelgė į jį užgesusiomis akimis. Kalinio veidas buvo pilkas, pelenų spalvos, smilkiniai pražilę, jis buvo dešimtmis metų pasenęs. Zamiliis nustebė ne iš užuolautos, — tas jausmas jam buvo svetimas, bet iš baimės, kad fopto susilpnėjimas gali pradžūdyti jo planą. Ką jam reikė buvęs geradaris? Foptas jam tebuvo figūra sachmatų lentoje, kurią jis tuojau galėjo mesti šalin, kai tik ji savo uždavinį atliko. Jis žiūrėjo tik savo naudai, gerai žinodamas, kad patekimas į Montės ar Auktumos rankas reikė šurpina mirtį. Pilies riteriai gali galvoti, kad jis taip elgiasi dėl savo ištikimybės ordinui. Tačiau jis pats gerai žinojo, kodėl visa tai pradėjo.

— Zamiliis? — prašvepleno foptas kimu balsu.

— Sena draugystė atvedė mane pas jus. Jūs daug gera esatė man padarę. — Zamiliio balsas pasidarė įtakus. — Mano pastangomis, jūs galite išvyti laisvę, jei sutiksėte su tuo, ką aš jums pasiūlysiu.

— Laisvė? — fopto kelias sudrebėjo.

Zamiliis kalbėjo toliau: — Montė žygiuoja į Kulmą. Gresia didžiausias pavojus, kurią galima išvengti tik gudrumu, narsiu žygiu. Jūs galite pasirinkti — arba mirti nuo kankinimų tuose mūruose, Montei pilį paėmus, arba paskutinį kartą patatyti ant kortos savo gyvybę.

— Aš sutinku, sutinku, — prašovokstė Mirabilis, — aš viską padarysiu. Jei reikia, aš tą velnią Montę išvoksiu iš jo pagonių. Kad tik greičiau ištrūkiu iš tų mūrų.

— Na, gerai. Džiaugiuosi. Einam su manim į pilį, ir ten paaiškės mūsų sumanymas.

Fritrenktas tokio nelaukto savo likimo pakrypimo, foptas netvirtais žingsniais nuėjo laiptais aukštyn ir sverdėdamas iškopė į dienos šviesą. Jį apėmė neviltingas narsa.

XXVII

Karmelietiečių vienuolynas buvo panašus į išbaidytą bičių spiečių. Visi viršinkės prasymai suteikti vienuolynui atskirą apsaugą liko be vaisių. Kelios vienuolės mėgino pasislėpti mieste, tačiau jame jau nebebuvo jokios tvarkos, ir gatvėse viešpatavo toks sąmyšis, jog jos paskubėjo grįžti į vienuolyną atgal. Dabar jos visos meldėsi ir vylėsi, kad švenčiausioji Mergelė, jei kartais pagonyms laimėtų, suminkštins jų širdis. Kopylyčioje be pertraukos skambėjo maldos.

Tik viena nedalyvavo tose maldose; ji gulėjo savo celėje prieš šventosios Marijos pavekslą ir išpažino jai savo meilės paslapty. Katerina nejautė jokios baimės. Mintis, kad Montė yra arti, pripildė ją palaimos. Ji tvirtai tkėjo, kad jis apsaugos savo mylimąją. Likimas negali būti toks žiaurus, kad dabar, kai mylimasis taip arti jos, ji turėtų būti amžinai nuo jo atskirta.

Ji nustebusi pakėlė galvą, kai atsidarė celės durys; jėgo vyskupas Heidenreichas, ir jį lydėjusi viršinkė, jam davus ženklą, pasitraukė. Katerina iš lėto atsistojo.

Vyskupo veido išraiška buvo per daug saldi. — Gerai darot, kad meldžiatės. Mūsų mylimam miestui gresia didelė nelaimė. Antikristas tiesia grąsindamas savo kumštį, ir tik nuoširdus tikėjimas Viešpaties galybė mus išgelbės.

Katerina, žodžio netardama, klausiamai žiūrėjo į vyskupą, ir vyskupas skausmingu balsu kalbėjo toliau: — Vargas ir mirtis laukia mūsų. Tačiau jei paklausysime Viešpaties patarimo, tai jis suteiks savo vaikams dievišką pagalbą. Klausykite, mieloji Katerina! Nors jūs tikrai ir nepasišventėte Mergelės Marijos tarnybai, bet Viešpats vis dėlto skyrė jus dideliu žygiu. Miesto likimas yra jūsų rankose. Dangaus balsas mums pasakė: "Eikit pas mergaitę, vardu Katerina, ir prašykite, kad ji išmelsių iš pagonių vado malonę." Kai jis perskaitys žodžius, parašytus iš tikinčios širdies, jį apims Dievo malonė, ir jo pyktis išsisklaidys, kaip migla nuo vėjo."

— Pone, — atsakė Katerina, — argi Dievas galėtų mane, vargšę mergaitę, išrinkti savo įrankiu?

— Nesuvokiama Viešpaties keliai, mano kūdiki.

— Mielai aš su Monte pakalbėsiu, prašysiu jo malonės. Mano žodžiai bus iš tikros širdies, ir aš tikiu, kad ji suminkštins.

Vyskupas truputį suraukė kaktą. — Mes nedrįstame jūsų gyvybę statyti į tokį pavojų. Be to, mes turime klausyti dangiškojo įsakymo. Būtų šventvagystė pasielgti prieš jį. — Jis išsitraukė iš kišenės laišką. — Aš surašiau žodžius, kuriuos man įkvėpė apreiškimas, ir nors puodėmingai atrodo meilės žodžiai mane kiek stebino, vis dėlto tikėjimas dangiška jėga nugalėjo.

Katerinos veide pasirodė nusivylimas. Jai buvo skaudu, kad ji negalės išvysti mylimojo.

Vyskupas įteikė jai pergamento rutuliuką; jo akys sunkiai galėjo paslėpti vidinį įtempimą.

(Bus daugiau)

KAIP LIETUVOS KALĖJIMUOSE BOLŠEVIKAI KANKINO ŽMONES

Daugelis kalinių iš tardymo grįždavo su išsukytais sąnariais, subadytomis panagėmis "Ūkininko Patarėjas" deda tokią aprašymą:

"Birželio 23 d. ryta Kauno gatvėse pasirodė būreliai išblyskusiais, numirėliškais veidais žmonių, apsiavusių pilkomis apdriskusiomis sėrmėgomis, apsiavusių medinėmis klumpėmis arba visiškai basų, apžėlusiu barzdomis. Jie skubėjo pas savuosius, pas pažįstamuosius, į Raudonąjį Kryžių. Tai buvo politiniai kaliniai, tą dieną išsilaisvinę iš Kauno sunkiųjų darbų kalėjimo.

Kokie buvo bolševikiški kalėjimai, mes neturėjome mažiausio supratimo. Kas į juos patekdavo, jau neiseidavo, ir niekas apie juos negalėjo nė žodžio pasakyti. Tačiau dabar paaiškėjo viskas. Susidaryti nuomoni apie šias bolševikiškas bausmės vietas užtenka vieno žvilgtelėjimo į buvusius politinius kalinius.

Daugumas buvusių politinių kalinių išsėdėjo kalėjime palyginti nedaug laiko, tačiau iš kalėjimo jie visi išėjo mažai bepanašūs į žmones. Tai išskankinti suimtuosius buvo galima tik ypatingose sąlygose.

— Iš tikrųjų, — pasakoja buv. kalinys Juozas Daugėla, šakietis, — Kauno sunkiųjų darbų kalėjimas buvo ne kalėjimas, o pirmos rūšies bolševikiškas pragaras. Manė suėmė už tai, kad buvau šauklys. Prieš tai aš pakeldavau vieną ranką grūdų maišą, o dabar vos bepevelku kojas.

— Iš viso matyti, kad Juozas Daugėlos būta stambaus vyro. Bet dabar jis tik vieni, išblyskusiu oda aptraukti, kaulai.

Daugelį stebina nepaprastai buvusiu kalinių išblyskumas. Pasirodo, kad kalėjimo kameroje jie buvo sukimšti net sausai — kartais penkeriopai daugiau, negu galėjo juse normaliai tilpti. O tyro oro nebuvo, nebuvo net vienam atsikvėpimui. Bolševikai rastuosius Lietuvoje kalėjimo pavadinio poilsio namais. Kad šie kalėjimai būtų tikrais kalėjimais, jie užmūrijo langus, palikdami tik mažytes angas. Tų angų stiklai buvo įdėti nepermatomi, kad kaliniai negalėtų matyti net dangaus sklypelį. Be to, langai buvo kietai užkalti ir juose nebuvo palikta nė mažiausio plyšio jeiti orui.

— Tiesa, mes galėdavome kiekvieną dieną eiti pasivaikščioti, — pasakoja buv. ka-

dienai gaudavome 400 gramų apyžalės duonos. Toks maistas būdavo kiekvieną dieną — vis tas pats, be jokių pakeitimų. Maisto gauti iš giminių arba nusipirkti buvo neleidžiama.

Kitos gyvenimo kalėjime sąlygos taip pat buvo nepakenciamiausios. Gydytojas buvo prisisaukiamas nepaprastai sunkiai. Į susirgusius niekas nekreipė dėmesio. Medicinos pagalba būdavo teikiama tik esantiems jau visai arti mirties. Švaros reikalai taip pat buvo liūdni. Baltiniai būdavo keičiami tik kartą per 4-6 savaites. Barzdas galima būdavo kirpti tik plaukams kirpti mašinėle, bet ir tai tik kartą per mėnesį.

Visa tai tačiau buvo tik niekai, sulyginus su tuo, ką kaliniams tekdavo iškęsti tardymo metu. Visi kaliniai pasistebė kad jie visko laukę iš bolševikų tik nesitikėjo tu kankinimų, kurie buvo praktikuojami tardymo metu. Daugelis kalinių iš tardymo grįždavo išsukytais sąnariais, subadytomis panagėmis, surūžytomis galvomis, šutinti garais ir visai kitaip kankinti, kad tik prisimtu pačių tardytojų padiktuotus apkalinti.

Nors bolševikai ir tvirtino, kad jų valdžia bus amžina, bet ji subyrėjo nuo pirmųjų lietuvių sukilėlių smūgių. Kartu atėjo galas ir tam teroriui. Pradėjus paškruisai bėgti raudonajai armijai, paspruko ir kalėjimo sąrgai. Politiniams kaliniams niekas nebeįstojė kelio į laisvę.

Išsilaisvinusius iš kalėjimo politinius kalinius glėboja Raudonasis Kryžius. Ligi susidarys koki pragyvenimo šaltinis ar kitas susisiekimo šaltinis, jie gauna pastogę, maistą, medicinos pagalbą. Bet taip tik silpnesnieji. Stipresnieji emėsi ginklų ir išėjo su partizanais."

Ign. Banasevičius, Daugininkas.

Daromos įvairios iškabos aukamėmis ir kitokiomis raidėmis. Visokie meno darbai atliekami greitai, gerai ir pigiai. Kreipkitės: IGN. BANASEVIČIUS 350 Metropolitan Ave. Brooklyn, N. Y.

Vienybės atstovas SCRANTON, PA. W. A. MESKUNAS 182 W. Market St.

Viktoras Abėcūnas

Lietuviški skilandžiai, dešros, bekonai ir kitokie geriausi rusiški produktai išvažiojami po visas Connecticut lietuvų kolonijas. Reikalaukite šių tikrai gerųjų ir gerų produktų pas savo vietinį buterį.

385 Park Street, New Britain, Conn. Tel.: 1481

STANLEY GRILL

PAUL USONIS, sav. RESTAURANAS IR BARAS Geriausi gerimai ir alus KVIECIAME 642 Stanley Street, New Britain, Conn. Tel.: 6872

The Logan Inn, Inc.

A. Mikalauskas, prez. M. Stalonis, ižd. RESTORANAS IR BARAS Ivairiausi gerimai Pirmos rūšies maistas Drągūska aptaika PRASOME: 3296 Atlantic Avenue Brooklyn, N. Y. Tel.: AP. 7-9674

I. BANAS SIGNS

Ign. Banasevičius, Daugininkas. Daromos įvairios iškabos aukamėmis ir kitokiomis raidėmis. Visokie meno darbai atliekami greitai, gerai ir pigiai. Kreipkitės: IGN. BANASEVIČIUS 350 Metropolitan Ave. Brooklyn, N. Y.

Vienybės atstovas SCRANTON, PA. W. A. MESKUNAS 182 W. Market St.

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS GARŠVA
231 Bedford Avenue, Brooklyn, N. Y.
KOPYLYCIA LAIDOTUVEMS
TEL. EVERGREEN 8-9770

MATTHEW P. BALLAS
(BILIAUSKAS)
660 GRAND STREET, BROOKLYN, N. Y.
Notary Public. Tel. STAGG 2-5043

STEPHEN AROMISKIS
(ARMAKAUSKAS)
423 METROPOLITAN AVE., BROOKLYN, N. Y.
Tel. Evergreen 7-4335 Kopylycia Laidotuviems

Estate of A. J. VALANTIEJUS
V. R. VALANTIEJUS, Mgr.
GENERAL INSURANCE AGENT
54-41-72nd Street, Maspeth, L. I., N. Y.
NOTARY PUBLIC TEL. NEWTON 9-4464

F. W. SHALINS
(SALINSKAS)
LAISNIUOTAS GRABORIUS
84-02 Jamaica Avenue, Woodhaven, N. Y.
Tel. Virginia 7-4499 Kopylycia Laidotuviems

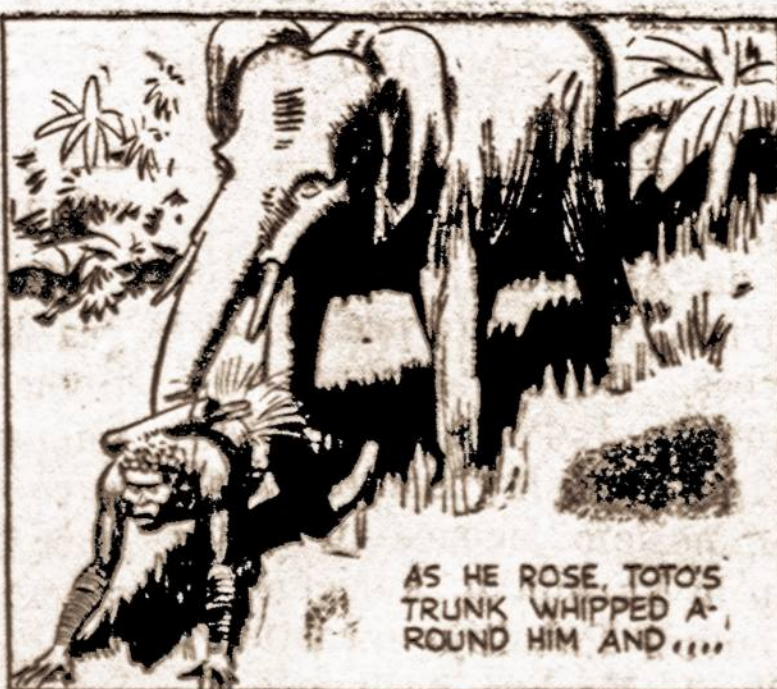
A. RODZEVICZ
(RADZEVICIUS)
TEL. STAGG 2-4409
402 METROPOLITAN AVE., BROOKLYN, N. Y.
Tel. STAGG 2-0783 Night. HAVEMeyer 8-1158

JOSEPH LE VANDA
NOTARY PUBLIC
337 Union Avenue, Brooklyn, N. Y.
Visi šie laidotuvių direktoriai išnuomoja automobilius įvairiems reikalsams

TARZANAS IR TARZELE

FLEEING FROM THE SMALL ELEPHANT, KEYDO FELL!!

AS HE ROSE, TOTO'S TRUNK WHIPPED AROUND HIM AND...

...LIFTED THE SQUIRMING BOY HIGH INTO THE AIR!

THE NEXT MOMENT KEYDO EXPECTED TO BE DASHED TO THE GROUND!!

Ziurekite — Tarzane apysakos tęsinys šeštame puslapyje.

189 — Keidas besiskubindamas pas Tarzaną pats į bėdą pasiluvo. Bėgdamas nuo pikto drambliuko jis suklypo ir pargriuvo. Toto piktai žingsniavo tiesiog ant vaikėjo.

Keidas dar bandė nuo drambliuko pasprukti. Jis pradėjo žeme slinkti, bet Toto jį tuojau sulaukė. Toto savo šnervę apsupo aplink vaikėžą ir...

...pradėjo jį kelti aukštyn. Gerai širdis Keidas, kuris anksčiau turėjo progos drambliuką taip sužeisti, kad jis tikrai nebūtų jo puolęs, dabar pats atsidūrė pavojuje.

Drambliukas nelaimingą vaikėžą kėlė vis aukščiau ir aukščiau. Keidas išsigandęs manė, kad drambliukas jį bile momentu trenks į žemę ir užmuš.

VIENYBĖ

Established 1886

Published every Friday by
Lithuanian Press Corporation
193 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
Telephone: EVergreen 7-7840

JUOZAS TYSLIAVA, Editor-in-Chief

Entered as Second Class Matter October 23
1907 at the Post Office at Brooklyn, New
York, Under the Act of March 3, 1879

PRENUMERATA METAMS

Jungtinė Valstybė	\$2.50
Kitose kraštuose	3.00

Advertising rates on application

SIANDIEN IR RYTOJ

Šiandien mums jau yra aišku, kad vokiečiai — Lietuvos okupantai. Tiesa, jie sudarė civilinę valdžią, generaliniais patarėjais pasirinko žinomus lietuvius. Taip pat tiesa, kad po bolševikiškos okupacijos komšaro, šiandien Lietuvos gyventojai gali lengviau atsikvėpti.

Bet yra ir kitų džiuginančių reiškinų. Pranešama, kad "vietoj Lietuvos kariuomenės dalinių, organizuojami pagalbinės policijos tarnybos batalionai, į kuriuos priimami savanoriai puskarininkiai, grandiniai, eiliniai iki 35 metų amžiaus ir karininkai iki kapitono."

Jeigu anomis vokiečių okupacijos dienomis Lietuvai būtų buvę leista organizuoti tokie "policijos tarnybos batalionai," tai nepriklausomybės kovos būtų buvusios žymiai trumpesnės. Pačiomis pirmomis nepriklausomybės kovų dienomis būtų buvusi atvauduota visa Lietuva — su Vilniumi, Gardinu ir kitais centrais.

Deja, anais vokiečių okupacijos metais Lietuvos gyventojams teko tik viltimi žavėtis. Kelias į Lietuvos nepriklausomybę buvo ilgas, sunkus ir kupinas klūčių todėl, kad mes nebuvome tinkamai pasiruošę.

Kaip ilgai šis karas tęsis, tuo tarpu niekas nežino. Viena, betgi, yra aišku, kad šis, kaip ir anas, karas, pagaliau, baigsis. Taip pat aišku, kad jis turės baigtis demokratinė valstybių laimėjimu. Aišku, kaip diena, kad diktatoriai bus sunaikinti.

Štai kodėl mes sakome, kad nėra to blogo, kuris neišėtų į gerą. Dviems milijonams, rusams ir vokiečiams, vėl vienas kita sunaikinus, tie "tarnybos batalionai," kaip sakau būriai, sumirgę Lietuvos padangėje. Jie, būdami savo šalies sargyboje, mokės suvesti sąsąskaitas su priešais.

Atsimindami netolimą praeitį, mūsų žmonės, tiesa, vis dar nepamiršta lenkų. Girdi, jeigu šį karą laimės demokratinės valstybės, tai lenkams bus leista pasiimti Lietuvą ir kitas Pabaltijo valstybes.

Bet, kaip jau sakytą, jeigu anais laikais Lietuvoje būtų buvusi kokia nors karinė organizacija, tai lenkai nebūtų reikę pretenzijų į Vilnių.

Ne viena Lietuva šiandien vokiečių okupacijoje. Ne vieni lietuviai laukia dienos, kada galės išsilaisvinti. Bet laukdami tos laimingos dienos, Lietuvos gyventojai turi būti pasiruošę.

Siedime mes imame tai, ką gauname. Rytoj pasiimsime tai, kas mums priklauso.

Lietuva bus laisva ir nepriklausoma valstybė.

AR VOKIEČIAI NORI PAVERTI LIETUVĄ SAVO PROVINCIJA?

*Tokia nesąmonė, kaip "Oslandas," yra
aklas rusų okupacijos pamėgdžiojimas*

Spaudoje pasiklido žinių, kad Lietuvą ir kitas Pabaltijo valstybes vokiečiai pavadino "Oslandu" arba rytų kraštu. Tas rodytu, kad vokiečiai nemano leisti Lietuvai, Latvijai ir Estijai bent dalinos nepriklausomybės statuto, ir kad jie rengiasi iš Pabaltijo kraštų pasidaryti Vokietijos provinciją.

Tokių jų norų nereikia stebėtis. Karo pasisekimai visas tautas psichologiškai paveikia, jų pasididžiavimą, ambiciją, ir aroganciją padidina. Tas buvo ir bus tiesa su visais laimėtojais. Vokiečiai negali būti išimtis. Jei jiems nereikės labiau skaitytis su jėgomis ir reikalaujanti daugiau nuosirdingesnės tautos iš okupuotųjų tautų, ir jei jie nugalės pasaulį, kaip yra pasiryžę, tai ne tik Lietuva, Latvija ar Estija, bet ir Anglija su Parnocijija negali tikėtis nepriklausomybės. Tai visai logiška ir aišku žinanties istoriją. Dėl to mes sakome, kad nenuostabu, jei vokiečiai nori Lietuvą paverti savo imperijos provincija, mežiūrint net to fakto, kad lietuviai, vokiečių kare su rusais, vokiečiams padėjo sunaikinti rusų jėgas.

Sunku tikėtis, kad laimėtojai, kaip vokiečiai, kurie šiandien gąsdina pasaulį, nepakiltų išdūmė, ir nepanęigtų silpnėsi, nors ir jiems padėjusi.

Nesistebint iš nedėkingumo, tačiau tenka stebėtis tuo, kad jie net Lietuvos vardą iš žemėlapyje nori ištrinti. Toks elgesys, betgi reikėtų vokiečių batmė ir kvailumą. Blogiausiai, kad tai būtų mėgdžiojimas rusų, kurie, iš baimės ir kvailumo, anais okupacijos laikais, Lietuvą vadino "šiaurės vakarų kraštu".

Kodėl vokiečiai, prieš kuriuos dreba net galinga britų imperija, turėtų bijoti mažos lietuvių tautos vardo? Kodėl vokiečiai, kuriems Lietuva ne tik nieko blogo nepadare ir jų ambicijoms nepakenkė, bet, priešingai, padėjo rusų jėgas naikinti, turėtų būti taip bailiai nedėkingi, kad net norėtų mūsų tautai vardą, kilmės ženklą, atimti? Ar jų atminty dar likęs Zalgrio kovos pralaimėjimo jausmas?

Jei tie gandai pasitvirtintų, ir vokiečiai ištikrųjų paneigtų ne tik Lietuvos nepriklausomybę bet ir jos vardą, tai būtų labai sunku išaiškinti jų psichinę būitį. Tai būtų galvotrūkiu nudarėjimas nuo išimties viršūnės iki kvailybės apačios.

D. KLINGA

KLAUSIMAS, KURIUO AMERIKOS LIETUVIAMS REIKIA SUSIDOMĖTI

Su šio straipsnio autoriumi negalima sutikti ten, kur jie sako, kad Anglijos ir Amerikos vyriausybės pasisamdytų Stalina. Juk visiems žinomas faktas, kad Stalinas pradėjo karą tik po to, kai Hitleris puolė Sovietų Sąjungą.

—REDAKTORIUS

Dar pereinantis metais anglų ambasadorius Maskvoje, Stafford Cripps, pranešė Londono vyriausybei, kad Stalinas sutiktų pereiti į anglų pusę, jeigu Anglijos vyriausybė pripažintų jam pagrobtus Baltijos kraštus, Besarabiją, gudų ir ukrainiečių kraštus, priklausančius Lenkijai. Londono vyriausybė atsi klausė Washingtono vyriausybės, kas daryti. Mes nežinome, kokią atsakymą davė Roosevelt vyriausybė Churchillui, bet kai lietuvių delegacija apsilankė Baltuose Namuose, tai prezidentas Rooseveltas pasakė:

"Lietuva tik laikinai pavergta, po karo ji vėl bus nepriklausoma."

Pereitą gegužės mėnesį Churchillis kalbėdamas parlamente, pasakė, kad Anglijos vyriausybė nepripažįstanti Vengrijai Transilvanijos krašto, atimto iš Rumanijos. Bet kai parlamentas atstovai klausė Churchillį, kokio nusistatymo jo vyriausybė laikosi kitų mažųjų, ypač Besarabijos ir Baltijos kraštų, prijungimo prie Rusijos klausimu, tai Churchillis atsakė:

"Anglijos vyriausybės nusistatymas teritorialiū mažųjų tautų klausimu nepakeičiamas, bet galutiniai jis bus išspręstas tik po karo."

Winstonas Churchillis vengė aiškiai, kategoriškai pasisakyti šiuo klausimu. Jis nepasakė, kad jo vyriausybė nepripažįsta rusams Besarabijos ir Baltijos kraštų, aiškiai ir kategoriškai pasisakė tik Transilvanijos reikalui.

Amerikos spaudoje buvo rašyta, kad tame Churchillio

pareiškime aiškiai matoma nauja kryptis karo politikoje bei nusistatyme Baltijos kraštų reikalui.

New York Times dienraštis, kuris visa širdimi remia Anglijos karo politiką, parašė:

"Dabar yra viltis, kad ligi šiol buvusios klūtys susitarimui tarp Anglijos ir Sovietų vyriausybių tapo pašalintos."

Kągi tas pareiškimas reiškia? Aišku, tame anglų ir amerikų vadų susitarime glūdi sutikimas patenkinti Stalino reikalavimus.

Todėl nenuostabu, kad Churchillis atsisakė kategoriškai pasisakyti dėl Besarabijos ir Baltijos kraštų teritorijų klausimo. Ir vėliau Churchillis prisiminė tik Norvegiją, Belgiją, Olandiją, Daniją, Graikiją, Lenkiją ir Jugoslaviją pareikšdamas, kad jis stovi už šių tautų laisvę, kad po karo jos bus nepriklausomos valstybės, betgi apie Lietuvą, Latviją, Estiją ir Ukrainą jis neištarė nė žodžio, tarsi šiu tautų nebūtų pasaulyje.

Iš visų Amerikos spaudoje pranešimų apie karo politiką mes igijome įspūdį, kad Anglijos ir Amerikos vyriausybės matydamos vokiečių pavojų Europoje, japonų — Azijoje, priėjo išvados, kad reikia pasisamdyti Stalina į talką Baltijos karštų kaina. Todėl šiandien tenka mums susidomėti anglų ir amerikų politika. Mums, lietuviams, svarbu žinoti, kas mūsų mūsų draugai ir priešai. Svarbu žinoti, ar Amerikos prezidento Roosevelto pažadai realūs, ar ne. Mes nepasitikime Anglijos vadų "skaldymo ir valdymo" politika. Todėl dabar laikas paklausti Amerikos ir Anglijos vyriausybės, ar jos pažadėjo Stalinui Baltijos kraštus. Kai gausime atsakymą, tai žinosime, kaip iš tikrųjų yra.

V. M. KLAUSUTIS

VOKIEČIŲ KOMISARO VON RINTELN ISAKYMAS LIETUVOS ŪKIUI TVARKYTI

Generalkomisaras von Rinteln išleido įsakymą Lietuvos žemės ūkiui tvarkyti, kurį čia ištaisai paduodame:

Įvadas.

Bolševikų žemės reformos pasėkoje Lietuvos žemės ūkis atsidūrė katastrofiškoje būklėje. Kad aprūpinus gyventojus maistu, reikalinga žemės perduoti ir rankas tų, kurie šiuo metu tam geriausiai yra pasiruošę. Dėl to, palikdamas sau teisę sutvarkyti nuosavybės santykius vėliau, nustatau iki atskiro potvarkio kas seka:

§1.

1. Kiekvienas buvusios Lietuvos Respublikos gyventojas, kuris prieš 1940 m. birželio 15 dieną buvo savininku ligi 30 ha žemės ūkiu ir, bolševikams viešptaujant, pats vedė ūkį, šiuo tvirtinamame teisėtu tos žemės valdytoju.

2. Tai netaikoma žydams, komunistams ir neukininkams.

§2.

1. Kiekvienas buvusios Lietuvos Respublikos gyventojas, kuris prieš 1940 m. birželio 15 buvo savininku daugiau kaip 30 ha žemės ūkiu, kuriam vėliau bolševikų valdžios parodymų pasėkoje buvo paskirta 30 ha arba mažiau ir kuris, pats ūkį vedė, šiuo tvirtinamame jam paliktos ūkio dalies teisėtu valdytoju.

2. Tai netaikoma žydams, komunistams ir neukininkams.

§3.

1. Naujakuriai ir mažžemėliai, kurie 1940 m. rugpjūčio 5 bolševikų ministrų tarybos nutarimu yra gavę žemės naudojimus, šitos teisės laikomi nustojusiais. Tai taikoma taip pat atsikėlusiems iš Vokietijos ne vokiečių kilmės asmenims. Naujakuriams ir atsikėlusiems iš Vokietijos duotieji žemės sklypai, išskiriant atsitikimus, nurodytus ketvirtame paragrafe, perduodami valdyti tiems, kuriems jie prieš nusavinimą priklausė, tai yra, buvusiesiems savininkams. Žydams, komunistams ir neukininkams žemė neperduodama.

2. Naujakuriai bei atsikėlusieji iš Vokietijos ir mažžemėliai, kurie jų gautus sklypus dirbo, atlyginami už tai naujųjų valdytojų natūra arba pinigais. Tai liečia taip pat ir jų suimtus javus ir pašarą, o lygiai ir perduotinus gyvulius. Teisė į atlyginimą galėtų būti pareikšta tik tuo atveju, jeigu naujakuris bei atsikėlus iš Vokietijos ar mažžemėliai yra prisidėję prie sėjos arba derliaus suėmimo. Jeigu dėl atlyginimo būdo ir dydžio nebus pasiekta susitarimo, reikalą galutinai sprendžia apskrities viršininkas arba jo paskirtas organas.

3. Naujakuriai, buvusieji žemės ūkiu darbininkai pagal galimybę gražinami į jų anksčiau užimtas žemės ūkiu darbininkų vietas. Naujakuriams, kurie parodė sugebėjimą tvarkingai vesti savarankišką žemės ūkį, jei jiems nėra taikomi šio įsakymo pirmame paragrafe antrame punkte numatyti suvaržymai, gali būti pavestos valdyti tos žemės, kurių valdymas dar nėra sutvarkytas. Pavedimus atlieka apygardų komisariai.

§4.

Administravimas ir valdymas buvusių valstybinių ūkių, įskaitant sovchuzus, traktorių stotis ir aklių punktus su esamais prie jų žemės plotais, pirklauso betarpiškai man.

§5.

Zemių, kurių valdymo šie parodymai nėra patikrinę, valdytojus skiria apygardų komisariai.

§6.

Žemės ūkiu valdytojai, kurie suėmimo ar sėjos darbus iš blogos valios, ar apsilėidimo tinkamai neatlieka, griežtai baudžiami ir pakeičiami kitais valdytojais. Taip pat griežtai baudžiami žemės ūkiu darbininkai ir buvę naujakuriai, kuriems atsisakys užimti jiems nurodytą darbo vietą ar pasitrauks iš jos, arba trukdys patį ūkiu valdyti.

Tokia yra naujoji tvarka žemės ūkyje.

KAIP MASKVOS MOTERYS PASIPUOŠĖ BALTIJOS KRAŠTŲ SKRYBELAITĖMIS

*Nenuostabu, kad Lietuvos gyventojai
surengė bolševikams "išleistuves"*

Neseniai iš Maskvos grįžo vienas asmuo, gyvenęs Sovietų Sąjungoje keletą metų. Jis pasakojo apie tenykštį gyvenimą. Tarp kita ko, jis pasakojo apie pasibaistę Sovietų Sąjungos gyventojų aprūpinimą reikalingiausiomis reikmenimis ir maistu. Girdi, pačių reikalingiausių prekių krautuvėse nėra, negali gauti. Jeigu Maskvoje kur nors pasirodė pora marškinių, tai prieš tą parduotuvę tuojau nusidriekia eilė žmonių.

Toliau tas asmuo pasakoja:

"Iki pavasario Maskvoje ant moterų galvų buvo matyti paprastos beretės, iš blogos medžiagos padarytos. Staiga, pavasarį, Maskvos gatvėse galėjai matyti moteris, devinčias labai puikias skrybėlėtes, su kuriomis nebūtų gėdos ir Paryžiuje pasirodyti. Tuo pačiu metu aš pastebėjau krautuvėse iki tol

nematytų šukų. Kitose parduotuvėse aš užėjau nuostabaus išdirbimo medžiagų. Aš dar labiau nustebau, pamatęs ritinius įvairių vilmonių medžiagų vyriškiems drabužiams. Aš taip pat užėjau įvairių rūšių apavų, puikių rankdarbių, nerinių ir kitokių, iki tol Maskvoje nematytų, dalykų.

Tada aš pradėjau teirautis. Pasirodo, visos tos prekės, tos gerybės, buvo atgabentos iš Lietuvos, Latvijos ir Estijos. Tas gražias skrybelaites, pasirodo, nešiojo žmonos tų komisarių ir karininkų, kuriems teko būti Pabaltijo kraštuose. Vadinas, Maskva pasipuošė."

Sio asmens pasakojimas dar kartą parodo, kaip bolševikai šeiminkavo Pabaltijy. Stalinas iš tikrųjų buvo "išlaisvinęs" tas tautas. Nenuostabu, kad Lietuvos gyventojai surengė bolševikams "išleistuves"

ED. BRESLAUSKAS

TOKIŲ BŪDU

Pr. Lapienė

PABALTIJO FONDAS

Kai kurie New Yorko ir apylinkės lietuviai, latviai ir estai sumanė įsteigti Pabaltijo valstybių bendrą fondą jų šalims iš nelaisvės vaduoti. Iniciatoriai to žygio labai atsargiai parinko atstovus į rugsėjo 9 d. įvykusį tam tikšui susirinkimą, kad, (gink, Dieve), kuri vieha srovė neviršytų kitos. Gera sargyba buvo pastatyta prie durų, kad neišverztų kokia esybė ir nenusvertų kuriama fondo politiškos krypties savojon pusėn.

AR REIKALINGA?

Aš suprantu, kad latviai ir estai, neturėdami užtektinai savųjų jėgų, nieko neprakiš, kviesdami lietuvius į talką. Bet ar lietuviams bus iš to kokia nauda, — aš labai abejoju.

Dar per aną didįjį karą lietuviai pasižymėjo stipriu tautiniu sąmoningumu. Jau tada lietuviams užteko jėgų ir proto prisistiegti Lietuvos naudai fondų.

Šiandien lietuviai dar aukštesniam kultūriniam laipsny stovi. Taigi steigiamo fondo apstatymas politiškomis gairėmis (ar bijojimas jų), svetimu darbu atrodo.

NESUSIPRATIMAS

Mano pastaba apie Lietuvos "dovana" (Vienybės 35 nr.), kai kuriuose iš Lietuvos atbėgėliuose sukėlė pasipiktinimo jausmą. Tiesioginiai ir netiesioginiai mane atsiekė nusiskundimai ir išmetinėjimai už tai. Vyrų mintis, maždaug, tokia:

"Lietuvos žmonės iš kūdiktės yra darbu užsigrudinę. Jie nieško Amerikos lietuviuose nei moralės nei materialės paramos. Jie emėsi darbo, kokią kas galėjo gauti, ir ji dirba su lietuvišku kantrumu. Lietuvos moksleivija idealinga, ką pavirtina jų pasipriešinimas bolševikų įstatymams ir įvykdant sukilimą."

O viena mergaitė rašo, kad dėl mano pastabos "neįsijęstų tik tie, kurie Lietuvos mokyklos nėra lanke."

SKAUDI TIESA

Linksma, kad mūsų svečiai mūsų spaudą seka ir į ją reagoja. Tik prašome daryti tai dažniau. Darykite tai per spaudą. Tuo pagyvinsite mūsų gyvenimą ir nejuocimis išvėlsite į mūsų visuomeninę veiklą.

Dėl mano padaromų pastabų, — sutinku, kad Lietuvoj likę žmonės patrijotingi, kad daug tiesos yra jų šūse. Tik aš kalbėjau apie šioj šaly atbėgusį asmenį. Aš pakartojau to asmens žodžius, tikėdamas, kad tokių yra ir daugiau.

Manau, Lietuvos atbėgėliai yra kalti, kad amerikiečių lietuvių spaudoj po Lietuvos žmonių sukilimo prieš bolševikus, buvo pasipylę gandai, kad tai buvo padaryta vokiečių pakurstymu.

Manau, Lietuvos atbėgėliai kalti dėl buvusių rezolucijų, kuriose buvo pareikštas nepripažinimas po sukilimo Lietuvos susidariusios vyriausybės.

Žinoma, ne visi čia šį priekaištą užsipelnę yra. Tuo labiau ne vienai moteriai to nečiau ir netaikau. Bereikalo jos mano pastabą sau pasiėmė.

ISPŪDŽIAI IŠ KANADOS LIETUVIŲ SUVAŽIAVIMO

MONTREAL, Canada. — Ilgai rengtasi, ilgai laukta seimovė Toronto ir Montreale — vedė puikią kooperaciją, kad tinkamai prisiruošus Seimo darbams. Kad siela ir kūnu Kanados lietuviai įdėtų savo įnašą Seime — atstatymui Tėvynės laisvės — Lietuvos nepriklausomybės.

Suplaukė lietuvių brolių iš rytų ir vakarų. Susiliejo į vieną bangą su Montreale laukiančiais, ir jau nuo rugpjūčio 29 dienos penktadienio vakaro, prasidėjo Seimo judesys.

Tos dienos saulėlaidžiai skęstant, Toronto sūstas atstovas beldžiasi į Montreale duris. Jis tik pirmas, o pasėjai jį šimtai tėvynės meile degančių švėtyrių atskuba autobusais, traukiniais ir automobiliais.

Rugp. 30 d. Vytauto klubas Montreale, įsirengė į puikų rūbą... Scenoje suplevėsavęs ir iškilio trispalvė vėliava, išsitarė tautinių spalvų raidė „V“ kaip laimėjimo ženklas ir, štai, trys plakatai apsupa scenos dekoracijas, liejasi gyvos raidės į sielą ir akių vyzdžius.

Viename plakate šūkis: „Ištieskite pagalbos ranką per vergtą Tėvynę!“ Kituose juda rašyti bangos: „Už išlaisvinimą, už Santarvės pergalę, už ištikimybę Kanadai!“ Tą pat dieną, jau nuo pat rytelio, ūžia Vytauto salė patriotinėmis dainomis ir miešais svečiais. Čia atvažiuoja Toronto, Hamiltonas, ir kiti. Vašingtonas montrealietis parengęs pusryčius — vaišina atvykusius svečius. Po pusryčių valandai išsiskirstoma.

Po pietų klubas lūžta draugijų atstovais, svečiais, ir komunistiniais baubliais.

Pirmoji sesija

Prasidėjo pirmoji Seimo sesija, rugp. 30 d., 3 val. p. Seimą atidarė Montreale skyriaus Tarybos pirmininkas A. Navickas. Jautria ir gražia lietuvių kalba pasveikino Seimo dalyvius, apibūdino Tarybos ir šio Seimo uždutį, pareiškė padėką valdžiai, už visas Tarybai teikiamas laisves.

Po to kviečiama laikinai pirmininkauti Augustiną Frenzelį, sekretoriais pakviesti M. Aukštaitė ir Pranas Kundrotas. Laikinam pirmininkumui užėmus vietas, skambinama Lietuvos ir Kanados Hymnai.

Po himnų sugiedojimo kalba Frenzelis. Trumpa, bet turininga kalba paličia, kad Seimas imtųsi iniciatyvos sukaupti jėgas ne sroviniams sumetimais, bet svarstyti grynai Lietuvos atstatymo darbą. Šiai kalbai karštai plojama.

Po pirmininkaujančio kalbos, sveikina Jankauskas, atvykęs iš Jungt. Valst. Amalgamų unijos vardu. Sveikina Jokūbynas Kanados Liet. Centro Tarybos vardu — pila kailį ir bolševikams. Telegrama sveikina Kanados Liet. generalis konsulas G. L. P. Grant-Suttie, kuris žada į Seimą ir pats atvykti.

Puikiu laišku sveikina Liaukėčius iš Austino Manitoba, prie laiško prisegta vieno dolerio auka. Taipgi gauta ir skaitoma Urbono telegrama iš Flin Flon'o, Tarybos skyriaus atstovo, kurs kelionėje smarkiai susirgo, ir negali atvykti. P. Vilnonis, Hamiltono kuopos atstovas, pamiršo žodžių sveikino seimą ir trijų dolerių auka.

Po sveikinimų — skelbiama

seimo darbų tvarka. Dėl nuomatomo maža laiko, viena dienotvarkės sesija išskirstoma į kitas 4-rias sesijas dailimis. Tuomet darbų tvarka priimama ištais.

Po to pranešama mandatų komisijos sąstata, kuris buvo paruoštas iš anksto. Į komisiją įeina M. Arlauskaitė, A. Kundrotas ir S. Pundziuvienė.

Mandatų komisija praneša, kad yra užsiregistravusios 18 įvairių draugijų su 68 atstovais iš visų Kanados kraštų.

Toliau seka prezidiumo rinkimai. Į prezidiumą išrinkta: Augustinas Frenzelis, Pranas Kundrotas, A. Navickas, M. Vaišnora, M. Aukštaitė, A. Sakalas ir Pranas Tautkus.

Į spaudos komisiją įeina: Sullivan, Pundziuvienė, ir Batkienė.

Į rezoliucijų kom. išrinkta: Karolis Burė, Novogrodskis, Jonas Leknickas, Indrelienė, Jokūbynas. Finansų kom. išrinkta: Vedeckis, M. Arlauskaitė ir Lekšas.

Toliau seka pranešimai iš vietų. Pranešimus duoda 15 atstovų nuo įvairių draugijų ir kuopų. Pranešimams pasibaigus, daroma pertrauka.

Antroji sesija

Šiai sesijai pirmininkauja Antanas Sakalas, sekretoriauja Aukštaitė ir Pranas Kundrotas.

Dabar duoda pranešimus pati Centro Taryba. Tarybos Centro pirm. Augustinas Frenzelis savo pranešime supažindina Seimą iš ko ir kur užsimezgė Kanados Liet. Tarybos branduolys, kokie jos tikslai, ir kas nuveikta. P. Frenzeliumi entuziastiškai plajama — komunistai baubia ir daro triukšmą.

Vėliau kalba centro sekretorius K. Burė. Jautria ir plačiai dėsto Lietuvos vargus... Pabrėžia, kad į Kanados Liet. Tarybą, stoji sveikiausias Lietuvis elementas, kurs vieningo vagoj gali daug naudoti padaryti. Salėj triukšmingai ploja — komunistai kopomis trypia ir baubia.

P. Novogrodskis, pėmęs žodį, stebisi, kad 20me amžiuje, atsirado žmonėse bulių, kurie putoja ir baubia. P. Indrelienė siūlo, kad komunistams neduoti kalbėti. Seimas pasiūlymą priima karštu rankų plojimu.

SENOVĖS MEKSIKOS KULTŪRA

Meksika, prieš užkariaujant ją ispanams, buvo gyvenama actekų. Tai buvo jdomi tauta, išvysčiusi savotišką ir, anų laikų akimis žiurint, gan aukštą kultūrą.

Actekai gilioj senovėj buvo klajokliai, vertėsi medžiokle. Keturioliktojo šimtmečio pradžioje jie atsibastė prie didžiulio ežero Teskukų krantų, nukariavo ten gyvenusių maijų tautą ir pradėjo šėsių gyvenimą. Bet kadangi jiems daug ir dažnai tekdavo kariuoti su kaimyninėm tautom, tai žemdirbyste užsiimti vienok dar negalėjo ir tebesiverlė medžiokle, žuvų gaudymu ir auginimu daržovių plaukiojančiose daržuose. Tuos plaukiojančius daržus actekai taip darydavo: iš nendrų, kuopų ant jų nupindavo plaukiojančią dūmblę, kuris labai tikdavo daržovėms augti.

Tačiau penkiolikto šimtme-

tiuoje Centro Tarybos išdinininkas Jokūbynas. Praneša kasos stovį, Seimas priima, o Centro revizijos komisija patvirtina; kad visa sąskaita buvo vedama pavyzdingo tvarkoj ir išdas geram stovį.

Pranešimą daro ir Montreale skyrius. Vietinė revizijos komisija užtvirtina, kad finansinė sąskaita ir čia vedama pilnoje tvarkoje.

Antrą sesiją uždaro Kundrotas gražia ir jaudinančia kalba, ragina vėl grįžti visus Seimo dalyvius į trečiąją sesiją, kuri padės pagrindus tolimesnei Tarybos veiklai.

Trečioji sesija

Prasidėjo rugpjūčio 31 d., 9 val. ryte. Pirmininkas Frenzelis, sekretoriauja Kundrotas, M. Aukštaitė ir Tautkus.

Pirmuoju kalba Kanados Liet. gen. konsulas G. L. P. Grant-Suttie, kuris gražiai atsiliepia apie lietuvių tautą, ragina laikyti savo tėvų tradicijas, meną, kultūrą, kad ir lietuvis būtų lygus kultūroj kaip ir didžiųjų tautų atstovai ir, kad savo taktu ir šaltu apgalvojimu, būtų visur ir visme sąmoningas. Linki, kad Lietuva, susilaukusi savo nepriklausomybės. Salėj nenu-maldomas plojimas.

Konsuliu baigus kalbą, pranešama, kad atvyko iš Jungt. Valstybių Lietuvis Vaduoti Sąjungos du atstovai Valaitis ir Klinga. Seimas entuziastiškai juos sutinka ir ploja, siūlo į garbės prezidiumą.

Valaitis ir Klinga užima vietas, ir abu pasako po karštą kalbą. Jų kalbos persunkusios giliu patriotizmu, užtaid baigus jiems kalbėti, salė šaukia: „Tevuuoja laisva ir nepriklausoma Lietuva! Šalin fašizmas ir komunizmas!“ Komunistai trypia ir švilpia.

Bendrai, Seimas buvo judrus, idomus ir gyvas. Daug nuveikė gražių darbų, paruošė ir priėmė 8-nias stiprias rezoliucijas, išrinko naują Centro Tarybą iš sveikiausio Lietuvis elemento, pakėlė garbės narius Generalį konsula G. L. Grant-Suttie ir vietinį lietuvių parapijos kleboną.

Rezoliucijose ir Seimo protokole paaiškės Lietuvis skirtų darbų eilė, kuriuos dori Kanados lietuviai turės atlikti ir praversti gyvenimui.

Tautos Varpas

Actekai mėgo muziką ir gera mokėjo groti medinėm ir iš molio dirbtom fleitom, būgnais, kaukūtais ir kitais muzikos instrumentais. Tap pat mėgo žiūrėti šokių ir vaidinimų. Paskutiniojo actekų karaliaus Montezumos II. jo dvare buvo pastatytas namas specialiai šokėjams ir akrobatams gyventi. Taip pat karaliaus dvare būta puikaus žvėryno, kurame buvo surinkti beveik visų Amerikos kontinento gyvūnijos rūšių atstovai.

Tokia buvo senovės meksikiečių — actekų kultūra, kurią sunaikino šešioliktojo šimtmečio pradžioje į šalį įsibrovę ir ją užkariavę ispanų avantiūristai. Žinoma, šių dienų akimis žiūrint, joj būta šalia gerų dalykų ir blogų, tačiau, lyginant ją su ano me-to Europos kultūra, ji buvo aukšta.

Actekai mėgo muziką ir gera mokėjo groti medinėm ir iš molio dirbtom fleitom, būgnais, kaukūtais ir kitais muzikos instrumentais. Tap pat mėgo žiūrėti šokių ir vaidinimų. Paskutiniojo actekų karaliaus Montezumos II. jo dvare buvo pastatytas namas specialiai šokėjams ir akrobatams gyventi. Taip pat karaliaus dvare būta puikaus žvėryno, kurame buvo surinkti beveik visų Amerikos kontinento gyvūnijos rūšių atstovai.

Tokia buvo senovės meksikiečių — actekų kultūra, kurią sunaikino šešioliktojo šimtmečio pradžioje į šalį įsibrovę ir ją užkariavę ispanų avantiūristai. Žinoma, šių dienų akimis žiūrint, joj būta šalia gerų dalykų ir blogų, tačiau, lyginant ją su ano me-to Europos kultūra, ji buvo aukšta.

Actekai mėgo muziką ir gera mokėjo groti medinėm ir iš molio dirbtom fleitom, būgnais, kaukūtais ir kitais muzikos instrumentais. Tap pat mėgo žiūrėti šokių ir vaidinimų. Paskutiniojo actekų karaliaus Montezumos II. jo dvare buvo pastatytas namas specialiai šokėjams ir akrobatams gyventi. Taip pat karaliaus dvare būta puikaus žvėryno, kurame buvo surinkti beveik visų Amerikos kontinento gyvūnijos rūšių atstovai.

vo teikiama net žymių privilegijų ir jie sudarydavo lyg ir aukštesnį visuomenės luomą.

Bet, šalia privilegijuotų luomų, buvo ir parijai (paniekintieji). Parijais buvo laikomi svetimtautai ir savo tautos žmonės, išvaryti iš saviškių tarpo už nusizengimą įstatymams arba už netikusį apdirbimą žemės.

Būta ir vergų. Bet vergo savininkas negalėdavo parduoti jį be jo sutikimo. Tikrumoj savininkui priklausydavo ne pats vergas, o tik vergo darbo jėga, pats vergas turėjo visišką asmens laisvę ir galėjo taip pat vergų tvėrti.

Actekų apgyventa teritorija buvo padalinta į keturias dalis. Kiekvienoj šių dalių gyveno po vieną tautos padermę, susidedančią iš dvidešimties giminių. Kiekvienai giminei vadovavo rinktas vadas ir „giminės taryba.“ Be to, būdavo dar „senių taryba,“ kurią būdavo renkami žymiausi ir išmintingiausi giminės nariai.

Kiekviena keturių padermių turėjo karo vadą. Tie keturi karo vadai drauge su gimininių tarybomis sudarydavo „tautos tarybą,“ kuri rinkdavosi kas 80 dienų.

Visos actekų tautos priešaky stovėjo „žmonių vadas,“ kuris vėliau pasidarė karaliumi. Jis leido įstatymus ir skyrė bausmes už jų nepildymą.

Smarkiausiai ir žiauriausiai būdavo baudžiama už sidabro ir aukso vogimą — nusikaltėliui gyvam nupildavo „nio kūno odą. Šmeižikams būdavo nupiaunamos lūpos.

Actekų būta gerų inžinierių. Jie nutiesė puikius plentus, kurie jungė jų sostinę — Tenochtitlaną (dabar ji vadinasi Meksika) su kitais miestais. Ypač gerai ir tobulai jų buvo XV-tame amžiuje pastatyta iš molio ir akmens užtvanka, saugojanti miestą nuo potvynių. Į nederlingas sritis jie pravedė milžiniškus akvedukus, kurie savo tobulumu dar ir šių dienų technikus stebina.

Religiniai atžvilgiai actekai buvo stambeldžiai. Jie tikėjo ir garbino daugelį dievų. Ypač buvo garbinamas karo dievas — Huncilopocli. Savo dievams jie atnašaudavo gyvas aukas, daugiausia — paukščius, bet kai kuriais atsitikimais ir žmones — karo nelaisvius, vaikus arba net jaunikačius ir merginas.

Actekai mėgo muziką ir gera mokėjo groti medinėm ir iš molio dirbtom fleitom, būgnais, kaukūtais ir kitais muzikos instrumentais. Tap pat mėgo žiūrėti šokių ir vaidinimų. Paskutiniojo actekų karaliaus Montezumos II. jo dvare buvo pastatytas namas specialiai šokėjams ir akrobatams gyventi. Taip pat karaliaus dvare būta puikaus žvėryno, kurame buvo surinkti beveik visų Amerikos kontinento gyvūnijos rūšių atstovai.

Tokia buvo senovės meksikiečių — actekų kultūra, kurią sunaikino šešioliktojo šimtmečio pradžioje į šalį įsibrovę ir ją užkariavę ispanų avantiūristai. Žinoma, šių dienų akimis žiūrint, joj būta šalia gerų dalykų ir blogų, tačiau, lyginant ją su ano me-to Europos kultūra, ji buvo aukšta.

LIETUVAI VADUOTI SAJUNGA KVICIA Į BENDRĄ DARBĄ

Lietuvos prezidentui Antanui Smetonai rengiamas kalbų maršrūtas kolonijose

Lietuvis Vaduoti Sąjunga pradeda savo gyvenimą ar tokių kliūčių, ten reikalinga, kad tuojau susidarytų bent komitetai iš vietinių organizacijų, ir tuojau imtųsi darbo. Visas reikalingas informacija maršrūto ir LVS skyrių steigimo reikalą gauti LVS Centre, adresuojant: Lietuvis Vaduoti Sąjunga, 2201 West Cermak Road, Chicago, Ill.

Ką negalėjome padaryti vasaros karščiuose, padarykime tai dabar, rudeniu prisitačius. Prie darbo, prie švento darbo savo tėvynės vadavimui ir gelbėjimui, stokime visi, ir visi energingai padirbėkime. Vieningai, energingai ir nuširdžiai dirbdami sau privalomą darbą, užmiršime tuščias kalbas. Ir vaduosimės darbai, ne žodžiais.

Prie bendro ir energingo darbo visus nuširdžiai kviečia.

įsteigti negalima, dėl šiokių ar tokių kliūčių, ten reikalinga, kad tuojau susidarytų bent komitetai iš vietinių organizacijų, ir tuojau imtųsi darbo. Visas reikalingas informacija maršrūto ir LVS skyrių steigimo reikalą gauti LVS Centre, adresuojant: Lietuvis Vaduoti Sąjunga, 2201 West Cermak Road, Chicago, Ill.

Ką negalėjome padaryti vasaros karščiuose, padarykime tai dabar, rudeniu prisitačius. Prie darbo, prie švento darbo savo tėvynės vadavimui ir gelbėjimui, stokime visi, ir visi energingai padirbėkime. Vieningai, energingai ir nuširdžiai dirbdami sau privalomą darbą, užmiršime tuščias kalbas. Ir vaduosimės darbai, ne žodžiais.

Prie bendro ir energingo darbo visus nuširdžiai kviečia.

Lietuvis Vaduoti Sąjungos Centro Valdyba

NERAMUMAI JUGOSLAVIJOJE

BUDAPEST. — Buvęs Jugoslavų karo ministras, generalas Milutin Neditch, per radiją iš Belgrado šaukė serbus į vienybę ir taiką. Vengrų laikraštis Pest, rašydamas apie įvykius Jugoslavijoje, sako, kad dėl neramumų Jugoslavijoje upės krauju patvinusios.

Savo kalboje gen. Neditch sako: „Balandžio mėnesį Jugoslavija neteko savo nepriklausomybės, bet jei dabartinė netvarka, grovimas tęsis toliau, tai žus ir Jugoslavijos žmonės.“

Toliau gen. Neditch sako: „Brolis kariauja prieš broli, griaua namus, degina miškus. Viešieji darbai suardyti, civiliniai gyventojai žudomi.“

Kiti šaltiniai sako, kad vi-soje Jugoslavijoje eina smarki-kos kovos prieš okupantus ir tuos, kurie jiems padeda. Teroras ir žudynės — kasdienis reiškinys.

Dabar reikalinga didžiausia talka taip dideliame darbymejyje, kurį praversti imasi prezidentas Smetona. Jam į talką eina Lietuvis Vaduoti Sąjunga ir Lithuanian National Relief Fund'as. Bet tos talkos dar permaža. Talka reikalinga ir iš pusės kolonijū veikėjų, kuriuos visu nuosirdumu šiūmi kviečiame prie darbo, kad maršrūtas būtų sėkmingas, kad iš jo Lietuvis nauda būtų kuo didžiausia. Prašome visus kolonijū veikėjus, kuriuos mes negalime pasiekti laiškais (neturėdami adresų), tuojau tartis garbingo svečio priėmimui ir rudens ir žiemos sezonų išnaudojimui Lietuvos vadavimui ir gelbėjimui. To iš jū prašo ir reikalauja ne laiminga tėvynė Lietuva, ir tie tautiečiai, kurie kenčia kankinių kančias.

Prezidentui prakalbas surengti geriausia tinka LVS skyriams, kur tokie skyriai jau veikia, o kur jų dar nėra, tai reikalinga juos tuojau įsteigti. O kur tokius skyrius

K. AKELAITIS
Alus, įvairūs gėrimai ir užkandžiai
★
Lietuvių „kelio galas“ savas pas savą!
Tikrai linksma ir draugiška nuotaika
★
701 Lombard Street
Baltimore, Md.

DAUPHIN GRILL
PAUL GAKUS, savininkas
★
Prašom jaustis, kaip namie
VISADOS DRAUGISKAS PATARNAVIMAS
Įvairių rūšių gėrimai ir užkandžiai
Dauphin Grill
2301 North 8th Street
Philadelphia, Pa.
Tel.: POPlar 8755

HAVEMEYER 8-0259
RALPH KRUCH
FOTOGRAFAS
65-23 GRAND AVENUE
MASPETH, N. Y.

T. MATAS
Real Estate
43 Fox Street
Waterbury, Conn.
Tel.: 4-6036

Hartford Ave. Lunch
A. ŠVIRINAS, sav.
Geriausias rūšies likeris, vynas ir alus
Mūsų restorane patiekiamas puikiausias maistas.
Visados draugiška nuotaika, skubus ir geras patarnavimas.
36 Hartford Avenue,
New Britain, Conn.
Tel.: 6639

Universal Package Store
M. S. DAUJIS, sav.
Ivoriausių rūšių degtinė, vynas ir alus
Kreipkitės į mus — geriausias patarnavimas.
235 Elm Street,
New Britain, Conn.
Tel.: 2036

NEW BRITAIN, CONN.
Vienybės atstovas
JOHN POSKUS, Jr.
462 Park Street

UŽSIPRENUMERUOKIT DABAR VIENYBĖ
Seniausią Amerikos lietuvių laikraštį
IR
LIETUVA
Nepriklausomą mėnesinį žurnalą
Metinė prenumerata už Vienybę ir Lietuvą:
Jungt. Valst. ----- \$4.00
Kanadoje ir kitur ---- \$5.00
Prenumeratai pinigų siųskite šiuo adresu:
LITHUANIAN PRESS CORP.,
193 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

BEHIND THE SCENES

By Jos. Rąchunas

Prof. X, Exponent of Dextrous Prestidigitation, Thaumaturgy, Legerdemain, Etcetera.

THE BROCKTON LITHUANIANS — WISE AND OTHERWISE

It's strange but never-the-less true that the Lithuanian people have a way of adapt-ing themselves to circumstan-ces that often surprises folks of a different nationality. Take the case of Brockton, Massachusetts in the year 1900.

Brockton was one of the important shoe towns of A-merica. In rapid succession factory after factory opened up. They were kept going full blast... and skilled men were needed to run them. That's where the Lithuanian people showed how quickly they could learn even the most complicated jobs!

In the mad scramble of one factory to out-do the others, constant improvements were made in the machinery. It took an alert, keen mind and a steady hand to keep up with these improvements. It's no easy matter to become a skilled operator of one par-ticular machine, and then, in just a short time, to learn how to handle a brand new one.

But the Lithuanians show-ed their metal. Factory own-ers were so delighted with the capabilities of Lithuanian men and boys, yes, and even the women folk, that they published advertisements in every Lithuanian newspaper in the country. Then the big parade started. From the slaughterhouses of Chicago they came, from the coal fields of Pennsylvania, from the breweries of New York City and Brooklyn. But still there were not enough people to satisfy the demand. This started a steady stream of letters to 'the old country.' 'Can Jonas come to Amer-ica; I have a job waiting for him?...' 'Can Jurgis come to Brockton... I'll be sure he gets a job?...' 'Tell Broli-s Antanas to come to America. Here is a money order for his fare on the boat. I've got o good job for him in a shoe factory.'

Yes... before a few years passed, almost every good job in the Brockton shoe facto-ries was held by a Lithuan-ian. That's what started all the trouble... and trouble there was — plenty! You see, all this good fortune made the Lithuanians just a little too proud. And as the Bible says: 'Pride goes be-fore a fall.' Here's what happened!

Most of the good jobs that the Lithuanians now had, jobs running the most com-plex machines, jobs as fore-man and minor execut-ives, they had won away from Irishmen. The owners of the factories saw that the Lithuanians were harder workers, better workers. So they took many good jobs away from the Irish and gave them to the Lith. Is it any wonder that 'bad blood' spurted up between these two usually happy and friend-ly people? The final straw came when the Lithuanians began to call the Irishmen

"Chew-Tobackies". Even though this was perfectly true, even though the Irish-men DID "chew tobacco," morning, noon and night (yes, even in bed), nevertheless, they resented being called "Chew - Tobackies." What made them madder than ever was to be taunted with this opprobrious name by the very people who had taken away their high-salaried jobs in the shoe factories. The Irish did not take a beating lying down. They determined to "get even", no matter how long it took. Their big chance came sooner than they expected! The idea all started one afternoon at the Brockton Fair. If you've ever been to a State Fair you know what a lively, merry, jolly and cheerful gathering it is. Nat-urally the Lithuanian people truned out one and all.

Being happy and gay people themselves, they found real enjoyment in the noise and bustle and good spirits of the Fair! But being inno-cent of the ways of the world, a great many of the Lithuanian men made their way into dark little rooms lighted by only one dim lam-p. Here, in hopes of get-ting rich quick, they gambled recklessly! They played dice; they bet on the "shell game"; they bet on wheels of fortune. And always, the story was the same. They lost their shirts.

Like wildfire the story swept through the town. "The Lithuanians are sockers when it come to gambling." This was the chance the Irish had been waiting for. Since they no longer worked hard at the factory they spent all their spare time learning card manipulations. They learned the "end jog," the Orlick "Deceptive Riffle," the "Magus Voxus Cut" and so on. They became experts at every card hold-out and sleight of hand to the greatest performers of the day. And then they went to work, care-fully, according to plan and without scruples. Every Sa-turday night, the story was the same. The Lithuanians would get their fat pay checks at the factory. Then they'd stop in "for a beer or two". A card game would start. And presto, in less time than it takes to tell about it, the old pay envelope would be minus five or ten spot! The Irish were 'getting even.'

This state of affairs kept up for heaven's only knows how long. And then it was stopped for once and for all... by the wives of these men! Yes, that's what happened. Every Lithuanian woman in Brockton was mad as a horn-net when her man would come home every Saturday night with ten or fifteen dol-lars missing! They held meet-ings. They had the Lithuan-ian newspaper start a cam-paign against gambling. They even went down in groups to meet their husbands at the

KASTAS DIDZIONAS

Kitaip

KĄ JIS DABAR MATO

Von Renteln Lietuvas žemės ūkį reformuoja, bet Adol-fas vis liečia į Rusiją važiuo-ja. O gal ir atgal jam prisieis traukti. Kodėl su reformomis dar biskį nepalaukti?

Onutė išpylė Jurguiui kai-lį. Net man gaila... Gavo Jur-gis, nabagėlis gavo — tik ne tą ką reikalavo. Gavo Jurgis per kepturę. Pagal Jurgį — ir kepturę.

Meiliūnas sako: Būk džentelmanas, daryk biznį ir neplepėk! Sako, gerk ir dainuok, bet kvailiesnio už save neieško. Pastaba vietoj, Walteruk.

Malonu matyti sveikstantį brolių Puidoką. Jis jau grįžo iš ligoninės ir gerimui naudo-ja tik toniką atmiežta. Taip ir aš dažnai darau. Paklauskit pas Zeidat.

Vasara dar nepasibaigė. Baigsis šio mėnesio 25 d. Bet apmokėtų vakacijų jau

factory gates on payday. Well, that had the desired ef-fect. Gambling in Brockton was stopped once and for all!

Today, the Irish and the Lithuanians get along in per-fect harmony. They work alongside each other in the factories. There is no tense rivalry between them. Often a Lithuanian will stop and have a beer or two with an Irishman. And many times, they'll play a friendly game of cards together. For the Lithuanian people have learned their lesson, and today they always keep their eyes open at any gambling game. They know that's a safe and sure way to avoid being "taken in by some city slicker."

negausim. Tad dabar laikas rūpintis rudens sezono veiki-mu ir daugiau skaityti kny-gų. Skaitykim knygas ir laik-raščius. Skaitykim Vienybę ir Lietuvą ir — atsinaujinkime prameratas.

Būkim vyrų, ne virbalai, — anot mūsų prieteliaus Zei-dat.

Jonas Valent'as vėl išvyko žuvauti. Išvyko ir parvyko. Ne jis vienas, bet ir Goga ir kiti jo klubo nariai.

Jonas priklauso prie gero žuvininkų klubo, kurio nariai melo apie žuvis nepasakoja.

Iš žėsių Zeidat prisakymų

Antras prisakymas: Nebūk susiraukšlėjęs! Tai reiškia, nebūk nusimi-nes, nuliūdes, pesimistas, ne-paisant, kaip bloga tau bū-tų. Atsimink, kad kitiems yra dar blogiau.

Visokiam atsitikime, vietoj, liūdėti — išgerk stiklą kar-vės pieno, jeigu negali gauti skanaus Rheingold alučio. (Gal bus daugiau)

PAVYZDIS

Gerą pavyzdį tiems, ku-rie nori karę: Bandydamas darant, vienas narūnas nusileido. Į jūros dugną persitikrinti, ar daug laivų nuskarđinta. Nusileido bet raporto išduoti nesugri-žo...

Kas būtų, jeigu reikėtų iš-tikrųjų kariauti? KU KU

B. J. SCHEGAUS
Real Estate ir Insurance
Norite pirkti ar parduoti namą?
Gauti paskolą?
Apsidrausti?
— Kreipkitės:
B. J. SCHEGAUS
195 Grand Street
Brooklyn, N. Y.
Tel.: EV. 7-1241

Jonas Sutkaitis,
LAIKRODININKAS, sako:
Laikas ir erdvė — didžiausi žmogaus priešai. Bet, turė-damas gerą, teisingą laikro-dį ir, naudodamas moder-niškais susisiekimo priemo-nėmis, žmogus įveikė sa-vo priešus.

KULTURINGAS ŽMOGUS NE-GALI GVYVENTI BE LAIKRODŽIO
JONAS SUTKAITIS
449 GRAND STREET
Brooklyn, N. Y.

Jonas Sutkaitis,
LAIKRODININKAS, sako:
Laikas ir erdvė — didžiausi žmogaus priešai. Bet, turė-damas gerą, teisingą laikro-dį ir, naudodamas moder-niškais susisiekimo priemo-nėmis, žmogus įveikė sa-vo priešus.

Flower
GREENHOOD
103 Stanley St. New Britain Ct.

C. GEDRAITIS, šav.
Ivairiausios rūšies gėlių įvairiausioms progoms galite gauti šiame didžiausiam gėlynė
JONAS SUTKAITIS
449 GRAND STREET
Brooklyn, N. Y.

ZEMIŠKA KARALYSTĖ

Tebunie karalystė Danguje ir ant žemės! Anglams visuomet sekasi. Kur tik jie nekariavo—visur laimėjo. Vokiečiai paima ka-ralystę, o anglams tenka ka-ralius.

Dabar Anglija, tai žemiš-ka karalystė!

Tegul jie džiaugiasi tais karaliais, bet aš esu paty-ręs, kad tricentį lošiant, ka-ralius visuomet įkša į bėdą, ir reikia padėti "double."

Jie dar laukia — gal pri-pirks iš Amerikos. Lošiant, kuomet gauni karalių, irgi galima pirkti. Bet tricencio lošėjai gerai supranta, kad reikia laukti tūzo.

KU KU

J. VAITULIONIS

PIRMAS LIETUVIS
Chiropraktas Gydytojas

307 GRAND STREET,
BROOKLYN, N. Y.

Valandos: nuo 9 ryto iki 8 vak.
Nedėlioms ir Ištadieniais
Nuo 10 ryto iki 1 po pietų

LIETUVIŠKA RESTAURACIJA BAR & GRILL

Gaminame amerikoniško ir lietu-viško stiliaus valgius. Galima gau-ti Amerikos ir importuotus degti-nės vyno ir alaus.

Lietuviškas kumpis, rūky-ti klibasai ir kopūstai gali-ma gauti kasdieną

Joseph Zeidat
411 GRAND STREET
BROOKLYN, N. Y.

ALLIANCE HALL

Restauranas ir Baras

Viena iš puikiausių lietuviškų svetainių

Tinkama vieta visokioms pramogoms.

Kasdien muzika ir šokiai.

ALLIANCE HALL
K. Buividas, sav.

197 Grand Street,
Brooklyn, N. Y.

Tel.: EVergreen 4-6344

Flower

GREENHOOD
103 Stanley St. New Britain Ct.

C. GEDRAITIS, šav.

Ivairiausios rūšies gėlių įvairiausioms progoms galite gauti šiame didžiausiam gėlynė

JONAS SUTKAITIS
449 GRAND STREET
Brooklyn, N. Y.

CLEMENT VOKETAITIS

Advokatas
66 COURT STREET
Brooklyn, N. Y.

TEL: TRIANGLE 5-3622

168 GRAND STREET
Tel.: EVergreen 8-7179

JUOZO MARTINAČIO Gėlių Krautuvė

272 Grand Street,
Brooklyn, N. Y.

Gėlės vestuvėms, laidotu-vėms ir kitoms progoms.

Tel.: Evergreen 4-9737

SCHOLES BAKING, Inc.

V. LUKAS, Prop.

LIETUVIŠKA DUONA — Geriausia duona

SCHOLES BAKING
532 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 4-8802

Lietuviška duona, pyragai ir įvairūs keikšai prista-tomi į visas Brooklyno miesto ir apylinkės dalis. Mūsų duona pristatoma ir į kitus miestus.

Mūsų kepykloje galite gauti vestuvių, krikštynų, gimtadienių ir kitokių iškilmių pyragų

ANTANAS DAUKANTAS

Jonis Bar & Restaurant
948-950 JAMAICA AVE.

Tel. AP. 7-9793

RESTAURANAS IR BARAS

Didelė, graži salė vestuvėms, parėms, šokiams ir kitokioms pramogoms.

GERAS PATARNAVIM

JAUKI NUOTAIKA

TONY'S BAR & GRILL

ANTANAS DAUKANTAS, sav.

948-950 Jamaica Ave. Cypress Hills,
Brooklyn, N. Y.

GYDOMOS CHRONIŠKOS LIGOS

KRAUJO, ODOS, NERVŲ LIGOS. Chroniškos VOTYS. Pilvo ir žarnų netvarka, pūslės ir inkstų suirimas ir kitokios vyrų ir moterų ligos gydomos moderniais būdais. Kraujo tyrimas, urinalysis ir X-rays teisingai išaiškina ligą. Ateikite šiandien ir patikrinkite savo sveikatą.

MEDIKALĖ EGZAMINACIJA \$2.00

DR. L. ZINS

(Virš 30 metų privatinės ir ligoninės praktikos)
110 EAST 16 St., NEW YORK
Tarp Union Sq. ir Irving Pl.

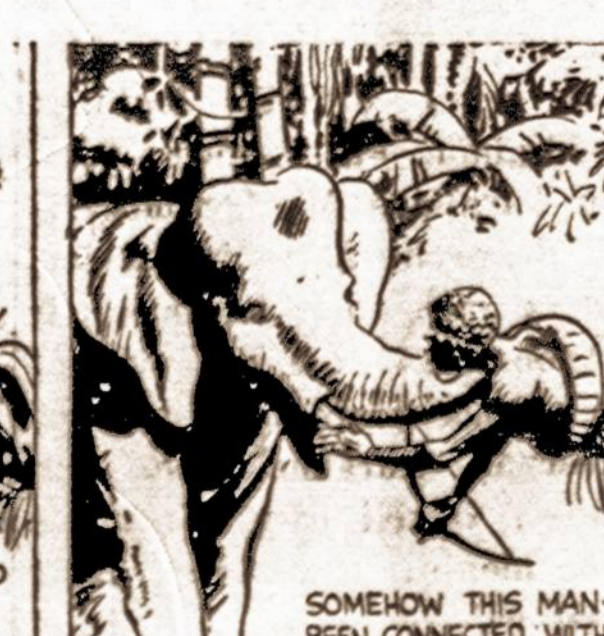
Val. 9 ryto iki 8 vak. Seckmadieniais: 9 ryto iki 2 p.p.

TARZANAS IR TARZELE

AS TOTO WAS ABOUT TO CASH THE BOY TO THE GROUND HE CAUGHT VAGUE SCENT OF TARZAN. HE HESITATED!!

140 — Toto iškėlęs Keidą aukštyn jau buvo begirengias vaikėžą trenkti. Bet jis neti-kėtai susilaikė. Toto suodė Tarzaną, kurio jis dar vis negalėjo pamiršti.

SOMEHOW THIS MAN-THING HE BEEN CONNECTED WITH TARZAN, AND DESPITE EVERYTHING TOTO WORSHIPED TARZAN.

Toto, staiga, pajuto, kad tarp Tarzano ir šio vaikėžo yra artimas kontaktas. Nežiurint to, kad Tarzaną jį buvo įžeidęs, jis Tarzaną vistiek labai mylėjo.

THE LITTLE ELEPHANT'S ANGER MELTED. HE SWUNG HIS TRUNK, AND....

Prisiminęs Tarzaną dram-bliuko piktumas sutirpo. Vie-toj, kad trenkė Keidą į žemę, kaip jis manė daryti, Toto savo šnervę pasuko į kitą pusę ir..

...DEPOSITED KEYDO GENTLY ON HIS BACK!

...vaikėžą švelniai pasodino ant nugaros! Tai buvo neti-kėtas įvykis Keidui. Mirtis jam prieš akis jau stovėjo ir jam rodė kad jis jau žu-vej.

Edgar Rice Burroughs

Ziūrėkite — Tarzano apysakos tęsinys aštuntame puslapyje

NEPAPRASTAI JAIKUS, SEKMINGAS VIENYBĖS PIKNIKAS BRONXE

Pereitą šeštadienį, rugsėjo 6 d., Bronx, Hoffmano parke buvo pirmasis Vienybės piknikas. Piknikui ruošiasi neilgai, bet komiteto nariai dirbo išsijuoše, tad gražų pasukutinių vasaros dienų šeštadienį bronksiečiai turėjo didelio džiaugsmo puikiai praleisti laiką, pasilįsminti, pasišokti, paklausti įdomių kalbų, pamatyti magijos spektaklių ir pasižmonėti. Šeštadienį, tik saulė pakrypo vakarus, į parką pradėjo rinktis pikniko organizatoriai, pirmieji atėjo — J. Tiškus, Vladas Šleivis su žmona, J. Lakutis, M. Melėnas, J. Ackermann ir kiti. Tuoj visi sumclėjo savo įžangos mokėstį ir pradėjo darbą. Net nuostabu, kad patys organizatoriai moka įžangos mokėstį. Mas dirbam ne už atlyginimą — pareiškė man J. Tiškus. Mes šiandien viską aukojame mūsų laikraščiu Vienybei, pridėjo J. Lakutis. Taip ir prasidėjo darbas šleivienė užkaitė puodus dėšrelių, vyrai atmušė alaus bėčkas. Tuoj ir pradėjo rinktis publiką. Tarpe pirmųjų svečių rekia pažymėti penkias lietuvaites iš Newarko, tai Elena Ozelytė, Stasė Kauliūtė, Kazė Jomantaitė, Ona Sataitė ir Marijona Sabastai-nytė.

Pradėjo vis daugiau ir daugiau rinktis bronksiečių, netruko ir brooklyniečių. Iš Long Island atvyko Petro Atkočiaišo visa šeima, advokatas Kostas R. Jurgėla su žmona, iš Brooklyno — Juozas Garšva su dukterimi ir sūnumi ir būriu svečių, Antanas Povilangas su Tautininkų klubo nariais, Petras Pūsnikas, kapitonas Labanaukas, Steponas Aromiskis, Šalinskas, tiesa į pikniką atvyko ir Domas Klinga, taip pat abu lietuviškų radijo programų vedėjai — Juozas Ginkus ir Jonas Valaitis.

Taip į pavaikare nedidelis parkas buvo veik pilnas. Nakties pelėdų Navicko vadovaujamas orkestras pradėjo nenutraukiamai visus linksminti ir džiuginti savo gražia muzika. Tikrai tai buvo puikus šešių žmonių orkestras, kuris savo gražia muzika kiekvieną vergte vertė sukstis ir šokti. Šokikų netrūko. Rinosi daug jaunimo, bet ir senieji nepraleido progos pasikoti prie geros muzikos.

Nuotaika tikrai buvo jauki. Nuosirdūs bronksiečiai savo tarpe, bet ypatingai malonūs svečiams. Visame pikniko komitete, kurio pirmininku

ke jautėsi bendras džiaugsmas, bendras piknikavimas. Neilgai reikėjo laukti ir dainų. Veik prie kiekvieno stalo stovėjo bačka alaus, kiekveinas stasas lūžo nuo gardžių užkandžių. Pradžioje visame parke girdėjai nuosirdžias kalba, o vakare visame parke skambėjo gražios, niekad nepamiršamos lietuviškos dainos. Pirmieji dainas pradėjo keli Operetės choro dainininkai, aplink save sutelkęs daugiau jaunimo. Nuo jų ne atsiliko ir brooklyniečių stasas, kurio dainoms vadovavo Petronėlė Atkočaitienė.

Gražioje šeštadienio nerūpestingoje nuotaikoje laikas greitai bėgo, tad ir programa pradėta tik 10 val. Programai vadovavo J. Kėnaitis. Tarės keletą gveikinamųjų žodžių, kalbėti pakvietė radio programos vedėją Joną Valaitį. Patriotingoje kalboje Jonas Valaitis sveikino bronksiečius taip nuosirdžiai pasiryžusius remti lietuvišką spaudą, kartu skatno bendram lietuviškam tautiniam veikimui. Antruojų kalbėjo Vienybės redaktorius Juozas Tygėliava. Kiekvieną darbą žmėgus dirbi pagal nuotaiką, o to vakaro gražioje nuotaikoje Juozas Tygėliava pasakė ypatingai jautrią kalbą. Nenorėdamas atitraukti žmonių nuo bendro piknikavimo, jis sutrauktomis mintimis persiūžė Europos, o ypatingai Lietuvos paskutinių metų tragingą būklę, sukeldamas žmonėse didelio pasiryžimo dirbti Lietuvos vadavimui, kovoti prieš Lietuvos nepriklausomybės priešus, kurie zuja mūsų tarpe. Juozo Tygėliavos kalbą sutikta audringu pritarimu.

Kaip kiekveiname savo šių metų parengime, taip ir čia Vienybė savo svečiams paruošė ypatingą staigmeną. Po kalbų scenoje pamatėme magiką Juozą Račiūną, kuris savo magijos stebuklais, sveiku humoru visus stebino. Po programos visi vėl grįžo į parką ir tęsė piknikavimą.

Ilgai žmonės nesiskirstė, nenorėjo nutraukti taip gražios nuotaikos. Ir orkestrui nutilus žmonių netrūko parke ir salėje. Ir, štai, dar viena staigmena — Petronėlė Atkočaitienė padainavo solo, jai akompanavo advokatas K. R. Jurgėla.

Bronksiečiai susilaukė tokio gražaus pikniko tik deka tap nuosirdžiai dirbusiam komitetui, kurio pirmininku

LIETUVOS ATSTOVAS WASHINGTONĖ PRAŠO AMERIKOS UŽTARIMO

Baltijos valstybių atstovai Londone pasmerkia Lietuvos, Latvijos ir Estijos okupaciją

WASHINGTON. — Lietuvos ministras Washingtonė P. Zadeikis šiomis dienomis įteikė notą Valstybės Departamentui, kurioje nušviečia dabartinę Lietuvos padėtį ir lietuvių tautos viltis atgauti savo nepriklausomybę. Kadangi Jungtinės Amerikos Valstybės iki šiol nepripažino Baltijos kraštų prjungimą prie Sovietų Sąjungos, tai reiškiamą vilties, kad ir toliau Jungtinės Amerikos Valstybės užtars Lietuvą jos kovoje už nepriklausomybę.

Ta proga pranešama, kad prieš kurį laiką rusai paprasė Amerikos paskolos ginklams pirkti. Rusams įteikusi paskolos prašymą, Valstybės Departamentas pateikė rusams visą klausimų, jų tarpe buvo paklausta, ar karui pasibaigus sovietų vyriausybė reikš pretenzijų į Baltijos kraštus: Lietuvą, Latviją ir Estiją. Maskva atsakė, kad tas klausimas bus peržiūretas po karo ir kad Sovietų Sąjunga nemananti grobti svetimų kraštų.

Pereitą savaitę iš Londono pranešė, kad Lietuvos, Latvijos ir Estijos ministrai Londone įteikė Anglijos vyriausybei notą, kurioje pasmerkiamas Lietuvos, Latvijos ir Estijos okupavimas ir prašoma Anglijos valdžią po karo užtarti Lietuvą ir pripažinti jai etisė laisvai ir nepriklausomai gyventi.

Ta proga, kai kurei Anglijos laikraščiai sako: savaimė supranta, kad Anglijai pripažins tų vastybių laisvę, nes tai aiškiai pasakytą Churchillio - Roosevelto deklaracijoje. Dar priduriama, kad kai kurie "sajungininkai" tai deklaracijai priešina. Churchillio - Roosevelto deklaracijai tegalėjo pasipriešinti tik viena Sovietų Sąjunga.

VI. Barčius.

buvo A. Bložis, J. Tiškus, Tiškienė, J. Kėnaitis, Vladas Šleivis, Šleivienė, K. Melėnas, Malenienė ir B. Melenaitė, M. Bujanauškas, Diksonienė, J. Miševičius, A. Markūnienė, J. Ackerman J. Lakutis, Kazlauskas ir J. Tiškiūtė.

Visi šie komiteto nariai visais būdais rūpinosi kad piknikas būtų kuo sėkmingiausias. Jie nesigailėjo laiko, kviesdami svečius, nesigailėjo darbo pikniko dieną, kad visi gerai jaustųsi, puikiai leistų laiką. Vienybės redakcija, o kartu ir visi tie, kurie kas savaitę skaito Vienybę, jiems visiems dėkoja.

Paminėtinas ir Bronxo lietuvių demokratų klubas, jis visais būdais padėjo pikniką ruošti, jo patalpose vyko komiteto posėdžiai, klubo nariai pikniką rėmė ir skelbė.

Čia paminėtinas ir J. Ackermann, apdraudos ir nekilnojamo turto biznieriūs. Jis su klubu dirba jau 12 metų, nors jis ne lietuvis, bet visada atlieka jam pavesta darbą, taip ir Vienybės piknike dirbo visą dieną. Piknike buvo ir kitataučiai, paminėtinas advokatas Harry Schūlman, jis į pikniką atvyko vienas pirmųjų, bet svarbių reikalų verčiamas, turėjo išvykti.

Bendrai, piknikas buvo puikus. Tokių piknikų bronksiečiai pageidauja daugiau Vienybė jų neapvils. Tie patys rengėjai kitais metais žada suruoti škeliskart gausenį parengimą.

Naujam linotipui isigyti

Naujam linotipui M. Krugelis, Waterbury, Conn.\$5.00 J. Worches, New Haven, Conn.1.00 P. Labanas, Hartford, Conn. 1.00 J. Kėnaitis, Bronx, N. Y. 0.50 I. Šilkienė, New Haven, Conn.1.00 J. Šaknaitis, Union City, Conn. 0.50 P. Boris, Bronx, N. Y. 1.00

Latvijos Informacijų Biuras Washingtonė praneša, kad iš Latvijos rusai išgabėnė apie 200,000 žmonių.

VALANDOS: 9—12 ryte 1—2 popiet 6—8 vakare Sventadieniais susitarus Tel. Evergreen 8-9229

VALANDOS: 9—12 ryte 2—9 vakare Penktadieniais uždaryta Tel.: ofiso STagg 2-0706 Namų—Jamaica 6-3834

VALANDOS: 1—2 p. p. 6—8 vakare Tel. APligate 7-1433 arba Academy 2-7400

VALANDOS: 9—12 ryte 1—8 vakare Penktadieniais uždaryta Tel. EVergreen 7-6868

BROOKLYNO LIETUVIAI GYDYTOJAI

DR. JOHN WALUK
161 No. 6th Street

DR. BLADAS K. VENCIVS
499 Grand Street
(Dantų Gydytojas)

DR. A. J. STALONAS
218 Ridgewood Ave.
Brooklyn, N. Y.

DR. A. PETRIKA
221 So. 4th Street
(DANTŲ GYDYTOJAS)

JUOZAS BALINSKIS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

Nelaimės valandą mano laidojimo įstaiga yra pasiruošusi jums patarnauti. Dieną ir naktį atdara. Moderniškai įrengta koplyčia leidžiama naudotis nemokamai. Mano patarnavimas sąžiningas ir prieinama kaina.

3336 Thompson Street Philadelphia, Pa.
Tel.: REG. 8881

Važinėdami Long Island, lankykitės gražiame Great Necke PUIKIAUSIA IR PATOGIAUSIA UZEIGA TIK PAS A. KASMOČIŲ

Salė šokiams. Gražus parkas. Didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų gėrimų, vyno, šampano. — Puikiausias alus RHEINGOLD EXTRA DRY

Gardūs užkandžiai. Mandagus patarnavimas.

Ten galite suruoti piknikus, išvažiuavimus ir bankietus.

STEAMBOAT INN
89-91 STEAMBOAT ROAD GREAT NECK, N. Y.
Great Neck 1546

APDRAUDOS IR TURIZMO BIURAS

- Greitės ir saugus pinigų siuntimas į visas šalis
- Laivakortės greičiausiai laivais į visas šalis
- Generalinė apdrauda—namai, automobiliai ir t.t.
- Nuosavybių pardavinėjimas ir administravimas
- Pilietybės popierių reikalai
- Atliekami visi reikalai, kokiais tik kas kreipiasi
- Notaras—tvirtina visokius dokumentus

A. S. TREČIOKAS
Kampas Adams St.
314 WALNUT STREET, NEWARK, N. J.
TELEFONAS: MARKET 2-4867

SALDAINIŲ KRAUTUVĖ
202 Grand Street

LEDAI, SODĖ, CIGARAI, CIGARETĖS, SALDAINIAI IR VAIKŲ ŽAISLAI

Foto reikmenys, išaiškinamos nuotraukos

SALDAINIŲ KRAUTUVĖ
202 Grand St. Brooklyn, N. Y.

PARK FLORIST
GELININKAS

MOTIEJUS MAŽEIKA, SAV.
79-01 Jamaica Ave., Woodhaven, N. Y.
Tel.: Virginia 9-3112

Gėlės įvairioms progoms: laidotuviams, vestuvėms, baliams ir t.t. Taip pat nuomojam palmas.

WOODLAND CAFE
B. J. TRIBULAS, sav.

Tai didžiausia ir gražiausia pasižmonėjimo vieta vakarinėje miesto dalyje.

63rd St. at Woodland Ave. Philadelphia, Pa.
Tel.: SARatoga 9656 WEST 4117

HENRY'S
SALDAINIŲ IR LEDŲ KRAUTUVĖ

199 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
(šalė Vienybė)

GARDOS NAMJE GAMINTI LEDAI. GERIAUSIOS RŪŠIES SALDAINIAI, ĮVAIRŲS UZKANDŽIAI, SODĖ

Pietūs tarp 12 ir 2 val.

HENRY FICK, Sav.
Tel. EVergreen 4-8848

VIENINTĖLĖ LIETUVIŲ BALDŲ KRAUTUVĖ

FURNITURE

409 ir 436 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
Tel.: EVergreen 7-8451

MARIJA PETRAITENĖ IR SŪNŲS

Mes patys gaminame ir pardavinėjame geriausios rūšies baldus. Duodame lengvomis išsimokėjimo sąlygomis, be jokių nuosimėjų.

Ateikite pasižiūrėti mūsų pardavinėjamų baldų ir, tyčia, palyginkite mūsų kainas su kitų krautuvių kainomis.

Jūs niekur kitur negausite pigiau, kaip Petraičių Krautuviėse.

Jūs mokėsite už baldus, o ne už jų papuošimą.

VIENYBĖ

BOLEŠVIKAI NUŽUDĖ KETURIS BUVUSIUS BROOKLYNIEČIUS

ZUVO ŠIE DROBIČIAI: JULIUS ZOSTAUTAS, JUOZAS ŠIMAITIS, PRANAS STRIMAS, POVILAS VAITEKŪNAS

Siomis dienomis brooklynietė St. Zostautaitė gavo iš Europos laišką, kurio pranešamas labai liūdnos žinios. Bolševikai, vykdydami savo kruviną terorą Lietuvoje, nužudė gerai Amerikos lietuviams pažįstamus brooklyniečius — Julijų Zostautą, Juozą Šimaitį, Praną Strimą ir Povilą Vaitekūną. Nuo kruvinos bolševikų budelių, kos rankos žuvę visi keturi buvo amerikiečių sukurtos Drobės bendrovės direktoriai. Jie sunkiu darbu uždirbtais pinigais stūrė tą įmonę, padarė didelės naudos Lietuvai, o kartu amerikiečiams lietuviams, nes gražiai būtvarkė ir vystė.

Juo daugiau žinių gauname iš Europos, juo jos liūdnos ir skaudesnės. Ir greitai, kaip tik prasidės tiesioginis pašto susiekimas su Lietuva, išgarsime žinių, kurios šurpu-

Šaukiamas pirmasis Vienybės kongresas

Seniausias lietuvių laikraštis, Vienybė, turi skaitytojų visur, nuo Atlanto iki Ramiojo vandenyno. Vienybė skaitoma kiekvienoje lietuvių kolonijoje. Taip pat Vienybė turi savo bendradarbių, korespondentų visame krašte. Jie per Vienybę praneša svarbesnes žinias iš visos Amerikos. Jų darbas ne lengvas. Jie jį atlieka iš paties patirties. Daugelis jų visucmeniui tarnauja jau seniai.

Šiais metais, lapkričio 16 d., šaukiamas pirmasis Vienybės kongresas. Į šį kongresą suvažiuos Vienybės korespondentai ir bendradarbiai iš tolimiausių kolonijų. Tokį kongresą šaukti pareigauja patys Vienybės korespondentai. Jų eilėse yra Amerikos lietuviškos spaudos veteranų. Jie atvyks į kongresą.

Po kongreso, Knapp Mansion salėje, bus iškilmingi pietūs. Vėliau koncertas ir muzikali grojant, pasižmonėjimas.

IS TAUTININKŲ KLUBO VEIKLOS

Tautininkų klubas, kurį gerai pažįsta New Yorko visuomenė, visada gražiai pasireikia įvairiuose tautiniuose rengimuose. Klubas dažniausiai parengimuose dalyvauja organizuotai. Tačiau ir savo tarpe klubas nuolatos rodo gyvą veikimą. Štai paskutiniu metu klubas pradėjo eisti spausdintus pranešimus — biuletinius savo nariams, apie klubo veikimą ir pasiryžusių narių gyvenimą. Tokių biuletinių — pranešimų klubas jau išleido net tris.

Paskutiniame rugsėjo 9 biuletinyje, keliamas ypatingai svarbus klausimas. Klubas nori padidinti savo įnygną. Siūloma atsiskaityti per laikraščius ir radiją, kad mirus kuriam nors senesnei kartos asmeniui, jeigu jo knygomis nesidomi įpėdiniai, kad jas atiduotų klubo knygynui. Klubas tas knygas saugos, sutvarkys ir leis jas skaityti visuomenei.

Toliau ikartotiniai keliam: jaunimo klausimas. Klubo pranešime sakoma, kad jaunimą sudominti lietuviška veikla, būtų gera įsteigti jaunųjų teatrą. Jis ruošti lietuviškus vaidinimus ir tuo ištrauktų į lietuvišką darbą. Klubas į savo patalpas vakarą sutelkia nemažai narių, o taip pat svečių. Klubo nariai Adolfas Gudaitis ir Bladas Pivorius klubo patalpas naujai išdėžė, jos dabar atrodo daug jaukesnės.

W. F. Githens, The Newsreel Theatres prezidentas ir F. C. Wood, Jr. viceprezidentas.

Naujas naujienų teatras

Rugsėjo 5 d., Times Square, New York City, atsidarė naujas kronikos filmų teatras. Jis pavadintas Embassy vardu. Ši korporacija pirmoji pradėjo steigti naujienų teatrus. Atidarytas teatras yra jau

penktas toks tos korporacijos teatras. Šį teatrą įsteigė The Newsreel Theatres, Inc. Šio korporacijos prezidentu yra W. French Githens, išdinininkas Francis Carter Wood, Jr., vicepirmininkas Harold Wood, Jr., viceprezidentas ir generalinis vedėjas, majoras A. G. Rudd.

Juozo Garšvos šeima grįžo

Siomis dienomis iš atostogų grįžo Kazimiera Garšvienė, pirmoji moterų Vienybės pirminkė, o taip pat — dukterė Anita ir sūnus Juozas. Atostogas Juozo Garšvos šeima praleido Speculator, N. Y., B. J. Schegaus-Sčegausko vasarvietėje.

STOKA DAILIDŽIŲ NEW YORKE

Plačiu mastu varant krašto saugumo stiprinimą, pradėjus statydinti naujas kareivines, fabrikus, ypač New Yorke jaučiamas didelis dailidžių trūkumas. Tik neseniai namų statybos kontraktoriai siūlytė siūlydavosi perstatyti, panaujinti namus, o dabar namų savininkams sunku prisišaukti statybos kontraktorių, nes šie trūksta darbininkų. Kai kurie smulkesnieji kontraktoriai net negali tetėti pasirašytų kontraktų, nes darbams vykdyti ar net baigti nesuranda dailidžių.

Grįžę kareiviai atgaus darbus

Iki Kalėdų iš armijos paleidžiama 200,000 kareivių. Rinktinės kariuomenės tarnybos administracija rūpinasi, kad visi iš armijos grįžę gautų darbo. Jokių sunkumų atgauti darbus nepasireiškė. Visame New Yorke iki šiol tik 50 buvusių kareivių kreivėsi į rinktinės kariuomenės administraciją, kad ji parūpintų jiems darbo. Kiti grįžusieji patys darbus susiranda, dauguma grįžo prie senų darbų.

Gasolino gausime per visą parą

Automobilistams pridarius rūpesčio gazolino stoka jau baigiasi. Netrukus gasolino stotys bus atidaros visą parą. Mat, Amerika ne gasolinę trūkio, bet tik priemonių jam atgabenti iš vakarinių valstybių. Tačiau reikalą pradėjus tyrinėti, susirado pakankamą vagonų gasolinui gabenti. Geležinkelių sąjunga pasiūlė 20,000 vagoninių sistemų, kuriomis bus gabenamas gasolinis.

VIENYBĖS AGENTAS

JONAS KRUNKLYS, kaip generalinis Vienybės agentas New Yorke ir apylinkėse, šiuo metu laikraščio reikalais ypač energingai rūpinasi. Keleto dienų laikotarpyje Jonas Krunklys gavo eilę naujų skaitytojų Vienybei ir Lietuvos žurnalui. Ta pačia proga, lankydamasis Brooklyne ir apylinkėse lietuviuose, Jonas Krunklys priima ir senąsias Vienybės ir Lietuvos žurnalo prenumeras.

LIETUVOS PREZIDENTO SŪNUS JULIUS SMETONA NEW YORKE

Kartu su jais iš Brazilijos atvyko žmona Birutė ir du mažamečiai sūnūs

Pirmadienį, rugsėjo 8 d., į New Yorką iš Brazilijos atvyko Julius Smetona, Lietuvos prezidento sūnus. Su juo kartu atvyko ir jo žmona Birutė, kartu du sūnūs, kurių vienas Antanas 3 metų ir antrasis, Juozas, vienerių metų, gimęs Šveicarijoje, kada Smetonai turėjo pabėgti nuo bolševikų.

Į Pietų Ameriką Julius Smetona atvyko kartu su savo tėvais, bet dėl vaikų nesveikatos turėjo ten likti ilgiau gyventi. Gyveno Rio de Janeiro mieste. Braziliją gyvenimui pasirinko ir todėl, kad ten pragyvenimas labai pigus, o neišmokęs anglų kalbos nesitiki gauti atitinkamo darbo. Dabar atvyko į čia šaukiamas savo tėvu, kurį gyvena Sodas, Michigan. New Yorko uoste Julijus Smetoną generalinio konsulato sekretorius Simutis, Stašinskienė, p. I. kininkas Aloyzas Valiušis, A. S. Trečiokas ir kiti.

New Yorke Julijus Smetona ir jo šeima bus porą dienų. Jis pasimatys su Rockefellerio fondo vienu direktorium. Mat, Rockefellerio fondas yra paskyręs dvi stipendijas Lietuvos universitetui, bet jau antri metai ta stipendija niekas nesinaudoja. Stipendija duodama tik universiteto mokslo personalo kuriam nors nariui vieneriems metams. Julijus Smetona penkerius metus

buvo Vytauto Didžiojo Universiteto mokslo personalo narys. Baigęs Vytauto Didžiojo universitetą, profesoriai ruošė Sorbonos universitetą, Paryžiuje. Brazilijoje gyvena keletas lietuvių pabėgėlių, jų tarpe Julijus Smetona paminėjo plk. Jurgutį ir A. Vaitkevičių, su kuriais jis dažniau susitikdavo. Gyvendamas Brazilijoje Julijus Smetona gerai išmoko portugalų kalbos. Mat, jis moka prancūziškai ir lotyniškai, tad jam buvo lengva išmokyti portugalų kalbą. Kartu, atsidėjęs, mokėsi angliškai ir gerai susikalbėjo. Ten Smetona gyveno tremtinio gyvenimu. Mokėsi naujų kalbų, kurių pagalba tikėjosi sukurti sau gyvenimą. Susitikdavo su lietuviams ir kitais pabėgėliais. Su Lietuva, kaip ir jo šeima sutiko Lietuvos generalinio konsulato sekretorius Simutis, Stašinskienė, p. I. kininkas Aloyzas Valiušis, A. S. Trečiokas ir kiti.

Besikalbant su Julium Smetona, kuris dar jaunas, berods, 30 metų, pastebi tą nuolatinių jį varginančių susirūpinimą ateitimi, mažais vaikais, bendrai, šeima. Jį vargina tie patys rūpesčiai, kurie slegia kiekvieną pabėgėlį, tremtinį. Tačiau jis, būdamas jaunas, išmokslintas, energingas ir gabus, tikisi sukurti savo gyvenimą naujose sąlygose. VI. B.

Tarėsi lietuviai, latviai ir estai

Praėjusį antradienį, 92 Liberty St., New Yorke, įvyko lietuvių, latvių ir estų veikėjų susirinkimas, kuriame buvo tartasi bendro Pabaltijo tautų šelpimo komiteto įkūrimo reikalas.

Siame susirinkime dalyvavo teisėjas Laukaitis iš Baltimoro, Md., dr. Vinikas, Laučka, dr. Venčius, Rabinavičius, kun. Balkūnas, Tyšliava ir adv. Jurgėla — lietuviai, Lielnors ir Law — latviai ir madame Kaiv, Jakson ir Markus — estai.

Pasirodo, kad šiuo reikalu latviai su estais jau seniai tariai. Dabar, latvių veikėjo, Lielnors, iniciatyva, buvo pakviesti ir lietuviai.

Siame susirinkime nieko konkretaus nebuvo nutarta. Betgi tuo reikalu manoma dirbti ir toliau.

Susirinkime pasidalinta nuomonėmis ir prieita išvados, kad toks bendras Pabaltijo tautų šelpimo komitetas galėtų veikti ir, reikalui esant, gauti net amerikiečių paramos.

Jonas Dumblys atremontavo namus

Zinomas Brooklyno biznierių Jonas Dumblys pagrindiniai atremontavo, atnaujino savo namus, Bedford Ave. ir No. 5th St. kampas, Brooklyn, N. Y. Atnaujines namus, Dumblys pertvarkė ir restauraną. Į šiuos darbus teko investuoti keletą tūkstančių dolerių, bet dabar yra į ką pažūrėti. Nors namų viduje ejo tvarkymo darbai, bet biznisi nebuvo nutrauktas.

P. Stankūno koncertas

Lapkričio 2 d., 8:30 v. v., Carnegie Chamber Music Hall, 154 W. 57th St., New York City, bus Prano Stankūno koncertas.

Pranas Stankūnas yra žinomas Amerikos lietuvių dainininkas, per daugelį metų jis koncertavo ne tik New Yorke, bet ir kitose kolonijose.

Sakoma, kad šis Stankūno koncertas busias įdomus. Jame dalyvaus ir Norma Matte, pianistė.

Pranas Stankūnas yra basbaritonas.

MIRĖ

JUOZAS GADŪNAS, 6443. 83rd St., Rego Park, L. I. Mirė rugsėjo 7 d. Palaidotas rugsėjo 10 d., Middle Village, L. I.

CHRIS RESENBAUER, 83 m. amžiaus, 279 Mauer St., Brooklyn, N. Y. Mirė rugsėjo 6 d. Palaidotas rugsėjo 9 d. liuteronų kapinėse. Laidojo gaboritūs Balas-Bieliauskas.

JONAS BULOTA, 59 m. amžiaus, 708.3rd Ave., Brooklyn, N. Y. Mirė rugsėjo 9 d., kūnas sudegintas rugsėjo 12 d. Fresh Pond krematoriume. Liko žmona Ona, sūnus Jurgis ir dukterė Ona. Velionis buvo žinomas biznierių Juono Katino ir Julėg Matukienės dėdė. Laidojo šalininkas.

JONAS PASTIS, 29 m. amžiaus, 963 E. 49 St., Brooklyn, N. Y. Mirė rugsėjo 6 d. Palaidotas Kalvarijos kapinėse. Laidojo Juozas Garšva.

Moterų Vienybės susirinkimas

Vasaros atostogoms praėjus, Moterų Vienybės narės vėl stoja į darbą. Šį rudenį sezoną jos rengiasi pradėti su plačia veikla.

Neoficialus Moterų Vienybės susirinkimas įvyko neseniai, bet kadangi dauguma moterų dar nebuvo grįžusios iš atostogų, tai valdyba nutarė šaukti kitą, reguliarių, susirinkimą, kuris bus ateinančių antradienį, rugsėjo 16 d.

Kadangi šiame susirinkime bus nustatoma ateinančių metų veiklos programa, tai kiekvienos narės dalyvavimas yra būtinas.

Į šį susirinkimą yra pakviesta Raudonojo Kryžiaus atstovė.

Susirinkimo pradžia 8 v. Priešoma nesivėlinti. M. Strumskienė

DARIAUS GIRĖNO LEGIJONO POSTO SUSIRINKIMAS

Ateinančių trečiadienį, rugsėjo 17 d., 8 val. vak., Povilaino salėje, 158 Grand St., įvyksta Dariaus - Girėno Legijono pirmojo posto susirinkimas, kuriame bus svarstoma eilė svarbių reikalų. Visi posto nariai privalo dalyvauti.

P. Mikalauskas

J. J. Stuko radijo balius

Jau buvo rašyta, kad rugsėjo 28 d., sekmadienį, 4 val. p. p., Parapijos salėje Adams St. ir New York Ave. kampas, Newark, bus didelis J. J. Stuko vadovaujamas radijo programos balius. Tai bus pirmas šios naujos radijo programos balius. Jį rengia Sv. Cecelijos choras. Bus įdomi programa. Sokiams gros labai geras orkestras. Bilietas 75c.

Stuko radijo programos yra leidžiamos šeštadieniais iš WBNX (1380 kc.) 4:30 iki 4:45 val. popiet. Radijo programos vedėjo adresas: 196 Oliver St. Newark, N. J. Tel.: Mitchell 2-3843.

Alaus ir užkančių pokylis Bronx

Rugsėjo 20 d., šeštadienį, 8 val. vak. Lietuvių Demokratų Klube, 180 150th St., Bronx, N. Y., bus linksmas alaus ir užkančių pokylis. Svečiai kviečiami iš visur. Šokiams gros geras orkestras. Atvykusieji nesigailėsite. Šios rūšies pokyliai mūsų klube visados buna labai linksmi, jaučūs ir malonūs. Iš toliau atvykusieji turės progos susipažinti su Bronxo lietuviams, pasidalinti mintimis, bendrais lietuviškais reikalais ir t. t. Taigi, lauksime. J. Tiukus

TARZANAS IR TARZELĖ

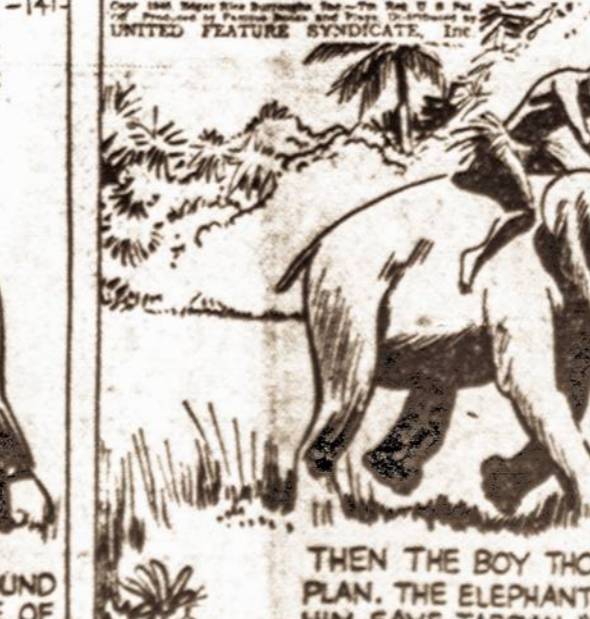
KEYDO WAS SURPRISED TO FIND HIMSELF ON THE ELEPHANT'S BACK INSTEAD OF BEING DASHED TO THE GROUND.

TOTO STOOD STILL AS IF EXPECTING A COMMAND. "GO!" KEYDO CRIED TRYING TO HELP HIS FRIENDLY CREW.

TOTO TROTTERED FORWARD AND KEYDO FOUND HE COULD BE GUIDED BY THE WAVE OF HIS HAND. BEHOLD HIS EYE.

THEN THE BOY THOUGHT OF A PLAN. THE ELEPHANT COULD HELP HIM SAVE TARZAN. "GO! GO!" HE

141 — Keidas labai nustėbo, kai drambliukas jį taip netikėtai pasisodino ant savo nugaros ir jam nieko daugiau nedarė. Toto gau ramiai stovėjo.

Keidas netrukus suprato, kad drambliukas laukia jo įsakymo. Jis padėjo savo kojas prie drambliuko šonų, įsaike jam eiti pirmyn.

Toto tuojau pradėjo žingsniuoti. Keidas drambliukui keliai nurodė savo rankomis ir Teto suprasdamas ėjo ten kur jam buvo nurodyta.

Bekeliamas Keidas sugalvojo naują planą, kaip Tarzanas nuo pėsių išgelbėtų su drambliuko pagalba. Susijaudinęs jis drambliukui įsakė greitai eiti.

Edgar Rice Burroughs

Kas bus toliau — žiūrėkite kitame Vienybės numery